

Ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 14574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. TEL. 4519. POSTGIRO 14574

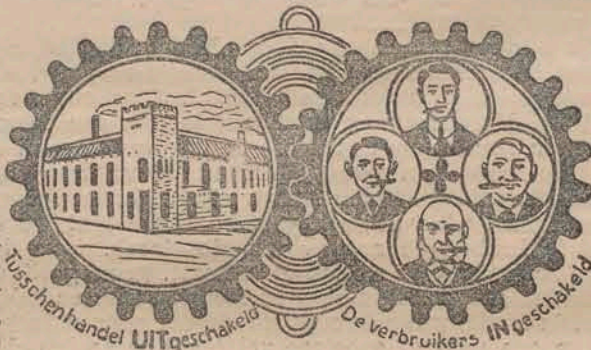
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederland tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Postgiro 14574; in Nederlandsch-Indië tot den Hoofdvertegenwoordiger te SOLO. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Tel. Interc. 474 en 475. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Fa. Wed. H. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken - BEST (N.-Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het idee gebracht aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Al onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komt, bedragen voor Holland 25 à 30 %. Nog belangrijker is zulks voor H.H. Rookers in Ned.-Indië, daar niet alléén Reizigers en Tokohouders (in Holland Winkeliers), doch ook IMPORTEURS worden uitgeschakeld, indien men

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benoogde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan eene proef te nemen met ons fabriekaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden. Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

INHOUD: Hulp aan Werkeloozen in Indië. — Indië kennen, is Indië liefhebben. — Feuilleton. — Voorzigt over Ind. Kunstnijverheid. — Woonverblijf voor hen, die naar Nederland vertrekken. — Comité voor Ind. Lezingen en Leergangen. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. Uit de Inl. Pers. Uit de Chin. Pers. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verre Vreemden. — Mededeelingen. — Mutaties van 10 tot 17 Mei 1922.

Hulp aan Werkeloozen in Indië.

Bijdragen van:	
Mr. W. S., Den Haag	f 10.—
A. de S., Den Haag	„ 5.—
H. J. A. R. v. O., Den Haag	„ 5.—
P. v. P., Den Haag	„ 10.—
Mej. N. S., Rotterdam	„ 5.—

Indië kennen, is Indië liefhebben.

Het oordeel over Indië van verschillende menschen, die er korteren of langeren tijd verbleven, leidt bijna altijd afwijkend. Er zijn menschen, die Indië „een pracht land“ vinden en die liever morgen dan de volgende week naar Indië zouden willen terugkeeren. En er zijn menschen, die het er „vreeselijk“ vonden, voor wie hun verblijf in de tropen „een benauwde droom“ is en die den hemel danken, dat zij niet nog eens onder de tropische zon behoeven te loopen. Een oordeel, dat als een

soort gulden middenweg beschouwd zou kunnen worden, hoort men maar zelden. Indië is of een pracht-land of een vreeselijk oord.....

Indië zelf is natuurlijk dood-onschuldig aan de wijze, waarop een dergelijk oordeel gevormd wordt; Indië-zelf blijft den „gordel van smaragd“, de „garden of the East“, het paradijs in de tropische zeeën. Toch is het verschijnsel merkwaardig, dat er nog steeds is een vrij groote groep van menschen, die men, meer kernachtig dan hoffelijk, zou kunnen noemen de groep van „Indische kanke-

Van alle menschen die ik in mijn leven heb gekend zijn er twee soorten, die 't geluk bezitten, mij bekend: zij, die het Wereldraadsel diep doorgeschen, en zij, die geen moment daaraan vermorsen.

raars“, menschen, voor wie Indië niets goeds bezit; zure, ontevreden menschen, die geen gelegenheid laten voorbijgaan om van Indië „kwaad te spreken.“ Ook aan dit verschijnsel is Indië-zelf dood-onschuldig. Het is, aldus, niet het land, dat beoordeeld wordt, het zijn de menschen, die zichzelf veroordeelen. Want deze menschen zullen nergens ter wereld van den rijkdom van het leven kunnen genieten.....

Wanneer wij spreken van „Indische kanke-raars“, dan heeft men hier stellig niet met een specifiek Indisch „verschijnsel“ te doen. Diezelfde menschen mopperen ook in een Hollandsch milieu, waar zij hun werkkring hebben, om de eenvoudige reden, dat zij het vermogen missen de oogen open te houden voor de schoonheid van het land, waar zij te werken hebben. Loopen door de straten van de Westersche steden geen duizenden menschen,

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Dames-Mantels en Costumes

Nieuwe, elegante en chique modellen, prima kwaliteiten stoffen en onberispelijke pasvorm, 39.-, 49.-, 59.- enz. enz. **f 29.75**

Costumes naar Maat **f 95.-**
Speciaal

Hoeden

uitgebreide collectie Parijzer creaties - alle genres - kledzame en jeugdige modellen
Engelsche Vilthoed „The Dainty Hat“ speciaal . . . **2.95**

Den Haag Spuistraat 8

P. M. Broekmans - Koningsplein 16-18-20 ^{hoek} Heeregracht - Amsterdam

Ladies' and Gentlemen's Tailor

Grootste en bekendste Huis van eerste klas Dames- en Heerenkleeding

Speciaal ingericht voor repatrieerenden

Kleeding naar Maat in één dag gereed

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN

Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst“
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

BESCHIKBAAR.

Huwelijks-Uitzetten
Uitrustingen voor Indië
Luiermanden

Door onze veeljarige praktijk kunnen wij U het beste leveren, in de meest kostbare, maar ook in de eenvoudigste uitvoering. Bij elke hoeveelheid leveren wij ook:

Lingeries - Bedlinnens - Tafelgoederen
Huishoud- en Stukgoederen

Zichtzendingen, ook voor de Tropen, op iedere aanvraag franco.

Specialiteit: Tafel-, Bed- en Huishoudlinnens
voor Hotels, Restaurants, enz.
Monsters op aanvraag

Firma A. NIJLAND
FABRIEK VAN WITTE GOEDEREN
ALMELO (Twenthe)

Om goede zaken te maken

is het nodig goede waar te leveren. Doch het publiek moet weten dat gij die levert. Dat bereikt gij alleen door **goede en voortdurende reclame.**

GEBRUIK DIT BLAD
VOOR UW

Reclamecampagne.

zonder een glimlach op het gelaat, zonder een glimp van vreugde in de oogen? Ziet men daar geen drommen menschen, die uren geduldig in een rij kunnen staan wachten om een plaatsje in een bioscoop te bemachtigen? Bij den prachtigsten zonneschijn ziet men de menschen daarheen trekken en de wandelwegen blijven leeg. Dat alles is heel treurig. Want, en dat is juist, waar wij naar toe willen, wij kunnen ons leven zooveel rijker, zooveel dieper maken, wanneer wij ons meer vertrouwd maken met de natuur. In Holland, maar méér en vooral in Indië.

Er zijn menschen, die in hun gansche leven de zon nooit anders hebben zien opgaan dan een enkelen keer, bij toeval, boven de huizen „van den overkant“. En er zijn nog veel meer menschen in ons land, die nooit de lente hebben zien komen. De meesten beginnen met Paschen of Pinksteren erover te denken eens naar buiten te gaan en wanneer zij eens in hun leven op een wandeling, einde April, de eiken nog bladerloos zien en door een sneeuwvui verrast worden, houden zij hun gansche leven vol, dat er in ons land geen lente bestaat en dat het hier tot Mei of nog langer winter is. Dichters, die een lentelied zingen, fantazeeren er maar op raak.....

Er zijn menschen, die door altijd te blijven tusschen huizenmassa's met hun brutale reclame, ongevoelig zijn geworden voor het schoone der natuur. Natuurschoon genieten, is ook een kunst en men moet leeren zien om te kunnen opgaan in de harmonie van vorm, licht en kleur van het landschap. Wij zouden haast, al ziet het er ietwat paradoxaal uit, willen zeggen, dat wie niet leerde lief te hebben de natuur van de streek, waar hij zijn levenstaak te volbrengen heeft, geen goed en tevreden mensch kan zijn. In Holland niet en zeker niet in Indië, waar de schoonheid der natuur in het leven een zooveel grootere rol heeft te spelen dan in het westen, waar uitingen van voorname en ook van amusements-kunst een deel van haar taak hebben overgenomen.

Sedert eenigen tijd mag Indië zich verheugen over een vrij groote belangstelling voor Indische zaken in het moederland. Men constateert dit natuurlijk met genoegen, maar toch mag men ook niet de grief onuitgesproken laten, dat op het

Feuilleton.

De Gamelan.

Wonderlijk stil en donker is de nacht. Alleen op de bergen glanzen rossig de boschvuren; verder overal een bijna beklemmende duisternis.

Dan opeens, de gamelan..... Uit het diepe donker stijgen de klanken, eerst zacht, oneindig teer, langzamerhand aanzwellend tot een wilde wanhoopsmaat. Dat is het lied van Soeryo Branta, die stierf, omdat de groote godin, die de liefde geeft, bij zijn geboorte een groote liefde voor de menschen gelegd had in zijn hart.

Eerst is hij een klein kindje, hoor, hij lacht, maar de gamelan kan niet lachen en in de vrolijkheid van het kind ligt een onderklank van de smart, die komen zal.

Hij wordt ouder en in hem groeit het lied, dat nooit minder worden, nooit verdwijnen zal, waar hij ook is. Nog dansen de tonen, maar zwaar en dof klinkt er het onheil doorheen. Nu is hij volwassen en zijn legers trekken ten oorlog. Druischend stijgt de muziek, overwinningskretten, een machtige zegeroep, maar daartusschen aldoor, aldoor de pijn in Soeryo Branta's hart en sterker wordt het, al sterker, tot het uitdauert boven het gescheffer der trompetten, boven het gejuich van het volk..... Dan wordt het stil; heel zacht, maar nameeloos treurig schreit nog de smart.

En dan begint dat wondermooie gedeelte, dat bij

Gevraagd in alle plaatsen,

DAMES met eenige aanleg voor Teekenen of Schilderen, om in ons eenvoudig Batikschilderen en Lintrikwerk les te geven en onze batikverven en toebehooren te verkoopen.

Firma TENZER, telefoon 4229, Fabriek van Batikverven, opgericht 1887, Noorderinde 139b. Den Haag.

oogenblik vrijwel uitsluitend politieke belangstelling van hier naar Indië uitgaat. Nu is politiek niet „het eerste noodige“ en vooral niet in de periode, waarin nog vaak zoo ontstellend geringe kennis omtrent Indië in Holland blijkt. „Het eerste noodige“ is naar onze meening nog steeds: liever wekken in het hart van den Nederlander voor het overzeesche land en volk. Op onze scholen worden Indië nog steeds oppervlakkig behandeld, van schatten der Indische natuur verneemt men op schoolbanken niets. In de literatuur zijn nog maar weinig werken aan te wijzen, waarvan het lezen ons overtuigd, dat het meerendeel der Nederlanders, die zoo druk aan koloniale politiek doen, maar een zeer oppervlakkige kennis hebben van het land en volk van Indië. Die kennis men intusschen bij „Indische kankeraars“ over algemeen veilig op nul stellen.

Er zijn menschen in Indië, in de hoofdplaats die jaren achtereen de stad hunner inwoning verlaten, die nooit eens reizen in Indië of althans de liefst kortste route afleggen naar een of ander Indisch berghotel. Menschen, die hun dag verkeer verdeelen, zoodat er nooit een uur over blijft om naar buiten te gaan, een zons- op- of zons-omgang te zien of een maanbelicht avondlandschap. Het leven van zulke menschen kan moeilijk in het land rustig zijn; zij klagen over de eenzaamheid van het Indische leven, over „de armoede ervan“.....

In ons tropenland blijve de Natuur nummer één. Wie in Indië zijn levensarbeid vindt, die zorgt ervoor, dat het eerste dat hij bij aankomst in het tropische land doet, is: te trachten vriendschap sluiten met de natuur. Wanneer hij oog voor de schoonheid van het land heeft gekregen, zal hij hem zeker niet, waar zijn werk in Indië hem brengt, kunnen indeelen bij die trieste groep van „Indische kankeraars“. Hij kan overal en iedereen

¹⁾ Het is historisch waar, dat zeer onlangs een Kamerling aan een journalist vroeg: „hoe lang doet de trein er over van Batavia naar Padang.....“

²⁾ En met de inboorlingen, waardoor hij oog en oordeeling voor hunne innerlijke beschaving en hunne mooie klein kunst-uitingen zal krijgen, zou men er ook kunnen voegen.

Red.-Comité

blijft, nooit meer loslaat hem, die het ééns hoorde de tocht van Soeryo Branta over de slagvelden van Petrangon en door de verwoeste kampongs van zijn eigen land. Als hij eindelijk niet meer kan en gebroken door alles, wat hij gezien heeft, neerligt op de groote, zwijgende vlakte van Omara, dan sterft Soeryo Branta, niet door zijn eigen zwaard, maar door eigen hand, maar omdat geen menschen hem dragen kan, wat hij zag in dien nacht door de geschenk der godin. In de vlakte van Omara is hij begraven en de witte kambodjabloemen vallen op zijn graf.

Zoo is het lied, dat de gamelan zingt. Heel zacht eindigt het, als een wiegelied; in iederen Indische leeft iets van de ziel van Soeryo Branta en die laatste wegetonen zijn een hulde aan hem. Ze zeggen dat hij rusten kan nu, dat zijn naam en zijn lijd niet verloren zijn gegaan, maar voort zullen leven om hen te sterken, die zijn als hij. Want zwaar héél zwaar is het leven van al degenen, die de groote gave der liefde ontvingen.

Ik weet niet of Soeryo Branta ooit bestaan heeft, misschien is zijn geschiedenis alleen een mooie fantasie, misschien is er niets waars aan, dan de idee, maar dit weet ik, dat die gedachte, die er achter ten grondslag ligt, de ziel is van Indië en van het geheele Inlandsehe volk. En hij, die deze ziel wil leeren kennen, moet gaan naar de kampong op een avond als deze en luisteren naar het lied van de gamelan, dan zal hij meer van het wezen der Nederlanders gaan begrijpen, dan wanneer hij jarenlang uit de boeken hun taal en gewoonten bestudeert.

TIPOET.

Centraal-Apotheek DE KOEDOE
Frederik Hendriklaan 166 Tel. S. 1055

ALLE RECEPTEN worden tegen den laagst mogelijken prijs gereed gemaakt

Maatschappij van Brandverzekering v. h. Koninkrijk der Nederlanden

Opgericht 1838

te 's-HERTOGENBOSCH

Opgericht 1838

DIRECTEUR: JHR. P. J. S. M. VAN DER DOES DE WILLEBOIS. — ADJUNCT-DIRECTEUR: JHR. P. J. O. VAN DER DOES DE WILLEBOIS. — COMMISSARISSEN: MR. H. J. VAN LEEUWEN, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. JHR. MR. F. X. VERHEIJEN, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. H. F. J. M. VAN ZINNICQ BERGMANN, Industrieel te 's-Hertogenbosch. JHR. MR. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN Jr., Directeur der Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering te Amsterdam. H. F. W. M. VAN BAER, Apotheker te 's-Hertogenbosch. CONSTANT M. J. H. TILMAN te 's-Hertogenbosch.

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL f 1.000.000.— — GERESERVEERDE BATEN OP ULTIMO DEC. 1920 f 786.057.93.

DE MAATSCHAPPIJ VERZEKERT ROERENDE EN ONROERENDE GOEDEREN, OP VASTE PREMIËN TEGEN BRAND- EN INBRAAK.

dag genieten van de schoonheid en weelde der tropische natuur en zich aldus de waarborgen verschaffen voor een tevreden leven, voor het behoud van echte levensblijheid. Voor wie in deze richting streeft, is Indië een heerlijk en onuitputtelijk rijk land.

Propaganda voor Indië, prachtig! Maar men zou er voor niet in de eerste plaats belangstelling te wekken voor de koloniale politiek, maar wel voor de schoonheid van Indië, schoonheid, die liefde zal kweken voor land en volk bij ieder, die in de tropen een taak te volbrengen heeft.

JOHAN KONING.

Voordracht over Ind. Kunstnijverheid.

Den 12en dezer hield Mevr. G. van Beresteijn-Tromp, Presidente van den Raad van Beheer van „Boeatan”, in de Haagsche afdeling der Nederl. Vereeniging „Schoonheid in Opvoeding en Onderwijs”, eene openbare voordracht met lichtbeelden over bovenvermeld onderwerp.

Ingeleid door de Presidente dezer vereeniging, heeft Mevr. v. B. voor een nagenoeg geheel gevulde zaal van het gebouw, de Ruijterstraat 67, de aanwezigen een aanschouwelijk overzicht gegeven van de voornaamste takken van kunstnijverheid, welke door de Indonesische volkeren van onzen Archipel beoefend worden. In een belangwekkend exposé van de zoo veelvuldig genuanceerde vlecht-, weef- en batik-kunsten, voortdurend in populairer trant toegelicht, heeft men het geduld, het vernuft, den kunstzin en de vaardigheid kunnen bewonderen van onze bruine broeders en zusters, die met veelal zoo geringe middelen, zulke sierlijke maar tegelijkertijd ook praktische voorwerpen te voorschijn kunnen brengen, gedreven door de prijswaardige neiging om hunne eenvoudige, voor dagelijks gebruik bestemde artikelen een zoo schoon mogelijk vorm te verleen. Dat wij, hier in 't Westen, ook in dit opzicht bij den Oosterling ten achter staan, spreekster mocht het terecht even memoreeren. Het hooge peil, waarop onze schilderkunst gestaan heeft en thans wederom bereikt heeft, den grooten bloei en even groote betekenis onzer hedendaagsche letterkunde, doen aan het feit niet af, dat wij Nederlanders geen „kunstzinnig” volk zijn.

Voordrachten als deze, ten doel hebbende om dien kunstzin, welken elk mensch eigen, maar bij zoo tallozen sluimerende is, op te wekken, beoogende aan te toonen, wat wij van Indië kunnen leeren en wat het ons geven kan, ze verdienen alle toejuicing. Die toejuicing — wel verdiend — had Mevr. v. B. aan het slot van den avond in ontvangst te nemen. En der Vereeniging „Schoonheid in Opvoeding en Onderwijs” komt een woord van lof toe voor haren verder dan onze landgrenzen — zij het binnen het Rijksgedebied — reikenden blik om haar zoo heilzaam streven te propageeren.

Woonverblijf voor hen, die naar Nederland vertrekken.

De vereeniging „Zomers Buiten”, gevormd uit personeel in dienst der gemeente Amsterdam, heeft te Soesterberg een vacatieverblijf. Op 2 H.A. grond zijn gebouwd 32 éénsgezinshuisjes plus een groot hotel-restaurant, tevens café. Dit gebouw bevat 11 logeerkamers voor 2 personen. De huisjes bezitten een groote woonkamer van 4.15 M. bij 4.15 M., een keukentje en boven 3 slaapkamers. Alle huisjes zijn eenvoudig, doch degelijk gemeubilleerd en voorzien van waterleiding, electrisch licht en W.C. Twee slaapkamers zijn elk voorzien van 2 éénpersoonsledikanten, zg. „twillelaars”, terwijl de 3e slaapkamer een 2-persoonsledikant bevat, benevens beddegoed voor alle ledikanten. De hotelkamers hebben elk 2 éénpersoonsledikanten plus beddegoed. Het restaurant heeft een uitste-

kende keuken en het voedsel wordt tegen bijzonder lagen prijs verstrekt. Wie niet in het restaurant wil eten, kan het voedsel thuis bezorgd krijgen.

Soesterberg ligt in een prachtomgeving in de onmiddellijke nabijheid van Utrecht en Amersfoort. De huisjes zijn vijf minuten verwijderd van het stationnetje.

De vereeniging „Zomers Buiten” nu stelt van 16 October tot 14 April de woningen en hotelkamers o.m. ter beschikking van gezinnen en personen die uit Indië komen en goede woongelegenheid zoeken. Daar de vereeniging geen winst-beoogt, is de huur zeer billijk gesteld, n.l. f 12 per week en per woning. Wie dus direct in Nederland een eigen vrije gemeubileerde woning wenschte te betrekken gedurende den tijd als boven aangegeven, die doet goed van de aanbieding der vereeniging gebruik te maken.

Vooraf voor degenen, die naar Nederland gaan om hun gezondheid terug te winnen of te versterken, is het aanbod van veel waarde.

Zij, die een woning of kamer willen huren, moeten dit vóór 15 September 1922 mededeelen.

De kennismaking van het vorenstaande wordt inzonderheid aan verlofgangers aanbevolen.

Comité voor Indische Lezingen en Leergangen.

JAARVERSLAG 1921.

Aan dit verslag, opgemaakt door den secretaris, den heer Dr. H. H. Zeylstra, worden de volgende bijzonderheden ontleend:

In het verslagjaar werd een viertal leergangen, benevens een gelijk aantal vervolgleergangen ingesteld. De leergangen hadden plaats in Oegstgeest, Delft, Arnhem en Haarlem; de vervolgleergangen te Dordrecht, Apeldoorn, Heerenveen en Zwartsluis (gehouden te Hasselt). Voorbereid werd een vervolgleergang te Enschedé en te Apeldoorn, terwijl daarover in Groningen briefwisseling werd gevoerd.

In samenwerking met plaatselijke vereenigingen heeft het Koloniaal Instituut eenige lezingen — vrije voordrachten en lezingen gehouden, welke door het Comité zijn georganiseerd en wel te Aalten, Helder, Haren en Maastricht.

Ook werd in dit jaar wederom een Koloniale Vacantie cursus voor Geografen gehouden, de tweede; de opening van den cursus geschiedt op Dinsdag 27 December te Amsterdam.

Van de verschillende boekwerken, die door bemiddeling van het Comité tegen verlaagden prijs verkrijgbaar zijn, werden 296 exemplaren verkocht. Vooral bestond belangstelling voor Van Gelder, Schoolatlas van Nederl.-Indië; Alkema, Ons Insulinde en Rutten-Pekelharing, Verhalen over Indië. De koloniale boekwerkverzameling vertoefde op een 5-tal plaatsen, terwijl dezelve te Amsterdam eene inzending vormde op de door het Koloniaal Instituut aldaar georganiseerde tentoonstelling van koloniale literatuur.

Uit de Pers in Nederland.

De Autonomie van Indië.

Over dit onderwerp wordt den laatsten tijd heel wat gesproken en geschreven, ook uit politiek oogpunt. Ir. Th. Vrede, die er ook voor de Vrijzinnig Democratische Kamerclub een lezing over hield, schreef in *Vrije Arbeid* o.m.:

„Meer nog dan tegen de meeningsnuiting heeft het regeeringsverzet zich waarschijnlijk gekant tegen het aanvankelijk voornemen van het comité eene deputatie naar Nederland te zenden, waarvan de Regent Djagadiningrat als voorzitter zoude optreden. Zulk eene deputatie zoude allicht eenen belangrijken invloed op de Nederlandsche politici hebben kunnen uitoefenen en dit diende vóór alles

N. LOEB - DEN HAAG

NOORDEINDE 109-111

KLEEDING EN MEUBILEERING

OP TERMIJNBETALING

173

SPECIALE AFDELING
HUWELIJS
UITZETTEN
INDIESE UIT-
RUSTINGEN

VRAAGT GEILLUSTREERDE PRIJSGOURANT

GERZON

DEN HAAG

BESCHIKBAAR.

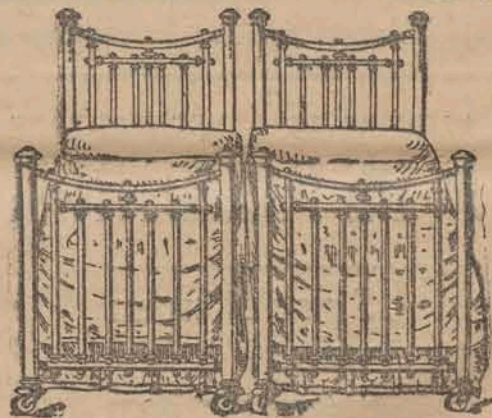
W. J. M. SIMONIS

voorheen Firma Th. A. A. SIMONIS.

GRDENMARKT 34, over de Prinssestraat.

TELEFOON H. 2120

DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn geopend van 8¹/₂—12¹/₂ en van 2—6 uur.

Adverteeren doet verkoopen.

Firma AUG. SAVELKOUL

Heerenkleeding naar Maat

Indische Uitrustingen

BATAVIA - BANDOENG - SEMARANG - SOERABAYA
AMSTERDAM, Singel hoek Heiligeweg.

Vraagt geillustreerden Catalogus

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuifabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

*Beveelt zich bij Uwe
Leden aan.*

**Behalve GOED BROOD
wordt U een dividend
van 5 %o gewaarborgd.**

BESCHIKBAAR.

ACADÉMIE DE DANSE MODERNE
N. DE PARMENTIER

**Spreekuren
van 12-2 uur**

BEZUIDENHOUT II DEN HAAG

Adverteeren doet verkoopen.

VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS. WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.
Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw
Piet Heinplein, Tel. $\left\{ \begin{array}{l} M. 3374 \\ M. 3375 \end{array} \right.$ 123
Bijkantoor: DEN HELDER,
Hoofdgracht 37, Tel. 83.

te worden voorkomen. Eene „vrijwillige” uitre-
ding van de Regenten was daartoe het eenvoudige
middel.

„Zulk een handeling is niet alleen tactloos, zij
is ook bedenkelijk. Onderdrukking van parlementaire
politiek voert onvermijdelijk naar onparlementaire,
extremistische actie, die oneindig veel
gevaarlijker is dan eene vrije meeningsuiting, die
zich binnen de wettige orde houdt.

„Het verlangen om aan Indië autonomie te ont-
houden, drijft Indië op deze wijze in de richting
van extremisme en onafhankelijkheid.

„Het voorbeeld van Britsch-Indië kan daarbij
het noodige licht verschaffen. Dertig jaar lang
(1885—1917) kwam aldaar jaarlijks een Indian-
National Congress bijeen, dat op parlementaire
wijze betoogde, requesteerde en handelde. Toen de
verlangde hervormingen ten laatste verkregen wer-
den (1919), was de gunstige tijd voorbij. Het con-
gres achtte de hervormingen volkomen onvoldoen-
de, verliet den parlementairen weg en ging over
tot de politiek van lijdelijk verzet en burgerlijke
on gehoorzaamheid, die de Britsch-Indische Regeer-
ing thans voor de moeilijkste problemen stelt.

„In Nederlandsch-Indië is de gunstige tijd voor
de invoering van de noodige hervormingen nog niet
voorbij.

„Het Comité voor Autonomie staat thans nog op
volkomen parlementaire basis. Het zal straks wel-
licht samenvloeiën met het Al-Indische Nationale
Congres, dat zijn eerste vergadering in de Pinkster-
dagen zal houden, dat uit dezelfde bron is voort-
gekomen als het Comité van Autonomie en dat ook
op dezelfde basis staat. Of dat Nationale Congres
zijn parlementaire karakter zal weten te behou-
den, zal in hoofdzaak afhangen van de mate, waar-
op aan het verlangen aan autonomie zal worden
tegenwoordig gekomen.

„De extremistische leuze „Los van Nederland”
kan alleen door welslagen van de actie van het Comi-
té voor Autonomie krachteloos gemaakt worden.
„Daarom wenschen wij het Comité van harte
succes met zijn streven.”

Mr. van Gennep schrijft daarentegen over het-
zelfde onderwerp in P. E. B. o.m.:

„Van politieke vrijheid in den zin van Indië's
autonomie heeft de Inlandsche maatschappij voor-
alsnog niets goeds te verwachten en naar een zoo-
danige vrijheid wordt dan ook in 't geheel niet ver-
langd. En hoe minder er voorloopig door de In-
landsche voormannen aan politiek gedaan wordt,
hoe beter voor het Inlandsche volk.”

Ten slotte zegt de schrijver.
„Wie in waarheid vrijzinnig is en in zijn altruï-
stisch streven ook de vrijheid van het Inlandsche
volk wil, beginne niet bij het volk, maar bij den
Inlander; zoek die weg niet op politiek gebied
— want die weg is voor Kromo nog te ver — maar
in zijn allernaaste omgeving: in zijn huis, zijn des-
sa, zijn regentschap.

Eerst als hij geleerd zal hebben die lief te heb-
ben met die zorg, die aan een goed huisvader en
een goed burger passen, en eerst als hij getoond
zal hebben zijn kinderen te kunnen en te willen
opvoeden tot eenvoud, waarheidsliefde en plicht,
eerst dan zal hij geroepen zijn om over zijne mede-
menschen de wet te stellen. En dan..... zal de
autonomie als een mooie en rijpe vrucht in zijn
schoot vallen.”

De heer Fabricius zet in „Het Vaderland” zijn
Indische Memories voort en krijgt nogal eens be-
strijding, zoo onlangs van den heer J. Koops Dek-
ker, wien hij o.m. antwoordt:

„Ik wensch mij niet te onttrekken aan de taak:
te vertellen van wat ik zag van de schoonheid, die
daar in ons Oosten in menschen leeft.

Het zal integendeel mij een genot zijn, nu en
dan uiting en vorm te mogen geven aan ook mijn
diepgevoelde bewondering voor een schoonheid, die
niet alleen een onuitputtelijke bron van geluk is

Dans-Instituut NICK H. WISSE

Gediplomeerd Dansleeraar
PASSAGE 19 DEN HAAG

*Club- en Privaatlessen
in de Moderne Dansen*

Privaatlessen aan Heeren met medewerking van
Dame (assistente).

Inlichtingen dagelijks van 2—4 en 7—10 uur.

voor den Indonesiër zelf, maar die ook vele, vele
Westerlingen tot in de ziel heeft geroerd. Maar wie
zooals de geachte inzender, 45 jaar in Indië heeft
doorgebracht en bezield was met den ernstigen
om de psyche van het volk te leeren kennen, en van
de aandoenlijke schoonheid van enkele facetten
der Oostersche volksziel toch niets heeft bespeurd
— die zal evenmin bij het lezen van een paar aan-
teekeningen onder zijn Ingezonden Stuk zich over-
geven aan die stille oogenblikken, waarin de
mensch wel eens tot zichzelf inkeert.

De inzender vraagt, of ik met geloof „godsdiens-
tig geloof” bedoeld heb. Daarvan, zegt hij, weet
de Indonesiër niets. De wijsheid van het geloof de
Profeten, zegt hij, dringt absoluut niet door tot het
hart van den Indonesiër.

Ik heb geloof niet in soorten verdeeld en
„godsdiensdig geloof” is, weet ik niet. Wel wat ken-
nis van godsdiensdig geloof is, of geloof in het heil van
godsdiensdig. Misschien heeft de inzender willen
vragen, of bedoeld is: geloof in God, geloof in God-
almacht? In dat geval zij hem geantwoord, dat, in
dien men zich op het standpunt stelt dat Gods
geloof een volk heilzaam is en als men dan bij
het Javaansche volk tegenover een Westersch volk
in zijn geheel stelt, de Oosterling inderdaad ook
dan onze meerdere is. En zeer stellig onderwerp
hij er zich meer aan!

Geloof sluit kritiek uit. En nu moge men de ste-
ling huldigen, dat zonder kritiek de wereld niet
voortuitgaat — een beetje meer geloof en wat min-
der kritiek zou misschien..... hier en daar in het
Westen..... ook niet geschaad hebben. Als een kri-
tisch geaard volk niet over rijke schatten van de
geest beschikt, kan zijn kritiek heilloos worden
en, ten koste van de menschheid, den boel in
honderd sturen. Daar zijn recente voorbeelden
van.....

„Zijn zelfbedwang”, zegt de inzender, „lijkt mees-
terlijk; aan zijn gelaat ziet men doorgaans niet
welke hartstochten oplaaien.....”

Inderdaad: dat „lijkt” meesterlijk!
Zoo lijkt ook de vriendelijke en den Westersche
vaak verbluffende gastvrijheid van den Oosterling
uit een zacht gemoed te ontstaan. Zoo lijkt Balinees-
sche muziek een hoogtepunt in de innerlijke be-
schaving van een volk. Zoo lijkt de Javaansche
danskunst een uiting van opperste schoonheid
eener volksziel.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De financieele toestand.

Het *Bat. Nbl.* meldt, dat de financieele positie
van Indië er nog somberder uitziet dan uit het
medegedeelde omtrent de stijging van de vlottende
schuld is af te leiden. De opbrengst van alle mid-
delen is zonder uitzondering teleurstellend, in 't bij-
zonder van het tin en de steenkool, de staatsspoor-
post- en telegraafdienst, welke laatste minstens
f 5 miljoen minder zal opbrengen, terwijl het accres-
van belastingen en van andere heffingen almede
sterk tegenvalt. De verwachting, dat de verhooging
van de invoerrechten f 13 miljoen meer zou op-
brengen, moet worden prijsgegeven, omdat 't be-
kend is, dat de handel met ingang van Mei de in-
voeren sterk zal beperken, ook ter opruiming van
bestaande voorraden. De verwachting eene bedru-
dende opbrengst van de navordering van oorlogs-
winstbelasting blijkt eveneens te hoog gesteld
zijn geweest. Zooals de toestand zich thans laat
aanzien, moet er tegen eind 1922 gerekend worden
op een vlottende schuld van f 500 miljoen, nadat
de leening 1921 geheel tot amortisatie is besteed.
Aldus zou de vlottende schuld in den loop van dit
jaar toenemen met naar schatting f 165 miljoen,
waar tegenover geen nieuwe middelen staan om
nieuwe verhoogingen van bestaande middelen. De
bezuinigingscommissie heeft geen hooger bedrag

Wed. G. STREITWOLF
Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
SPONSEN ZAKKEN
BADMUTSEN

CORN. VAN DER SLUIJS

BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.

ALLEEN NOORDEINDE 162A.

TEL. 4782

DEN HAAG.

vele, ve
Maar wi
dië hee
stigen w
n, en va
facette
bespeu
paar aa
sich oer
aarin
godsdie
hij, we
geloof de
or tot he
d en wa
wat kee
heil va
illen ve
in God
dat, in
dat Gods
dan bij
rsch vol
laad oer
derwerp
n de ste
reid nie
wat mi
ar in he
s een kr
van de
s worde
oel in
orbeelde
jkt mee
aans nie
esterling
Dosterling
Balinee
rijke he
vaansch
hoonhe

aan bezuinigingen kunnen aangeven dan f 40 miljoen, 't geen dus geheel onvoldoende is. Er is geen andere uitweg dan een versoering van alle diensten tot op het schriete af.
De N. Soer. Crt. van 18 Maart bespreekt dezen toestand en de remedie er tegen. In haar nummer van 21 Maart bestrijdt zij de desbetreffende beschouwingen van de Loc., die, volgens haar, de kern der kwestie is: dat het Gouvernement op een peil te grooten voet leeft — niet benadert. Zij is van meening, dat de Indische Post een betere kijk op den toestand heeft, die hierover zegt:

„Men moet in het oog houden, dat — al kunnen er bij de uitgaven misschien ettelijke miljoenen bespaard worden — de groote bezuiniging toch alleen kan komen door geen dure wetten te voteeren en de uitvoeringswijze van alle wetten zoo zuinig mogelijk te regelen. Want wij waren op weg honderden miljoenen meer uit te gaan geven dan wij betalen konden!

Indië heeft vruchtbare gronden en prachtige reserves; Indië is niet in den oorlog geweest. Toch slijkt het in de schulden! Er is dus iets mis!
Men behoeft daarom niet te wanhopen. Maar laat ons bekennen, dat wij dwaas onze vaste uitgaven hebben verhoogd, en nu den moed hebben de consequenties van die bekentenis te aanvaarden.”

De N. Soer. Crt. voegt hieraan toe o.m.: Ja, er is moed voor nodig, niet alleen om te bekennen dat we een Monte Carlo-politiek gevolgd hebben, maar meer nog om daarmede onmiddellijk te breken. Als het Gouvernement eens gedurende een jaar of vijf alleen die ambtenaren liet uitkomen, welke niet gemist kunnen worden, dus alleen voor de openbare diensten en de rechtspraak, dan is Indië er na afloop van dien termijn bovenop; wordt echter voortgegaan met steeds meer dure werkkrachten — vooral bureau-ambtenaren — in dienst te stellen (waarbij de in het land zelf aanwezige personen natuurlijk niet meetellen), dan loopen we vast, onherroepelijk.”

Gandhi's program van actie.

Na uitvoerig weergegeven te hebben het oordeel van den Britsch-Indischen (inheemschen) nationaal vrijzinnigen bond omtrent Gandhi's program van actie, besluit de Sum. Post (15 Maart, 3e bl.):
Wat de Liberal League zegt, is dit: Laat er meer werk verricht worden en minder leven gemaakt, meer diensten gedaan en minder geleden worden. Een van de meest tragische omstandigheden van het nieuwe evangelie is wel het nutteloos verspillen van schitterend landsmateriaal. Honderden van onze jonge mannen zijn in de gevangnissen opgesloten, doch wat zouden ze geen prachtig werk hebben kunnen verrichten, indien ze niet van de been gebracht waren door het nieuwe enthousiasme en wanneer zij zich werkelijk met hart en ziel gezet hadden aan den opbouw der natie. Is het teveel gevraagd, wanneer we verwachten, dat zij alsnog van de dwalingen huns weegs terug zullen komen en de fouten ervan inzien?

De Inlandsche Ambtenaren en het Inlandsche Volk.

De heer Jordaan, resident van Pasoeroean, be- toogde in een interview: „Het is moeilijk te ver- wachten, dat de karaktereigenschappen, waarop 't bij het besturen aankomt, zich spoedig in de In- landsche bestuursambtenaren zullen ontwikkelen, zolang zij in de Inlandsche maatschappij zelve geen gemeen goed zijn geworden, en het is dan ook gevaarlijk de opvoeding in karaktereigenschappen van het Inlandsche bestuurskorps afgescheiden te beschouwen van die van het gansche volk, om dat korps als het ware daarvan af te zonderen en het voor te stellen als gevormd uit leden, die buiten den algemeenen ontwikkelingsgang van het volk als zoodanig zouden vallen.”

De algemeene waarheid, in deze opmerking be- sloten, geldt, meent de Sum. Post, niet voor Indië. Zij geldt voor volkeren en bestuurders van volken met eene reeds eeuwenlange Westersche bescha- ving. In de Europeesche landen zal er een nauwe relatie bestaan tusschen het ontwikkelingspeil der

bestuurders en dat van het volk. Eene juiste ver- gelijking echter moet ons terugvoeren tot de Wes- tersche middeleeuwen. Toen bestond er ook in Europa een groot onderscheid tusschen het ontwik- kelingspeil van de volksmassa en dat van bepaal- de groepen. En destijds is 't dan ook daar mogelijk geweest, dat de landsbestuurders aan de eischen van hun tijd konden beantwoorden in een mate, welke nimmer zijn verwacht op grond van het ont- wikkelspeil van het toenmalige volk. Zoo ook thans hier in Indië, althans op Java. Onze Inland- sche bestuurders op Java vormen, als een geheel genomen, inderdaad sinds eeuwen een afzonder- lijke kaste, welke zich, mede door de aangenomen erfelijkheid van het ambt in een bepaalden stand, in den loop der tijden bestuurseigenschappen heeft verworven, welke niet kunnen worden afgemeten naar de ontwikkeling der volksmassa. Wel degelijk dus moet, bij de verwachtingen, welke men koest- tert omtrent de ontvoogding van het Inlandsch be- stuur, dit bestuurskorps afzonderlijk en op zich- zelve worden beschouwd. Wil men op de resultaten der ontvoogdingsproef vooruitloopen, dan heeft men zich uit te spreken, niet over het algemeene ontwikkelingspeil van het Indische volk, doch over het huidige ontwikkelingspeil van het Inlandsche bestuurskorps als zoodanig.

Geen personeelstekort.

Het personeelstekort bij het Onderwijs is op een raadselachtige, plotselinge wijze totaal opgeheven. Bij zijn vertrek met verlof naar Nederland kon mr. Creutzberg aan Aneta mededeelen, dat er op een totale formatie van 836 leerkrachten voor het Euro- peesch lager onderwijs, op dit oogenblik slechts 6 ontbreken. Ook het corps voor het Holl.-Inlandsche en Holl.-Chineesche onderwijs zal binnenkort ge- heel compleet zijn. Dit laatste is, aldus de Sum. Post, het natuurlijk gevolg van het stijgend aantal leerlingen, dat de kweekscholen voor Inlandsche en Chineesche onderwijzers allengs beginnen af te leveren. Doch het Europeesche onderwijzerskorps? Twee jaren geleden werd het tekort in dit corps beschouwd en beschreven als een calamiteit, een hopelooze fataliteit, men zou het nimmermeer te boven komen! En heden ten dage ontbreken er nog maar 6 man aan de volledige formatie. Zelfs schijnt de directeur een plan in gereedheid te heb- ben voor het vormen van een reserve in de groote steden ter tijdelijke vervanging van ziek geworden onderwijzers of onderwijzeressen.

De heer Creutzberg zelf heeft altijd beweerd, dat het onderwijzerstekort slechts een voorbijgaand verschijnsel zou blijken te zijn. De tijd geeft hem gelijk. De personeelstekorten in Indië — die tot zoo- veel jammerklachten, noodkreten, onderstellingen, debatten en..... dwaze denkbeelden de stof hebben geleverd, schijnen ten slotte te moeten worden in- gedeeld bij die, na den oorlog ingetreden toestan- den, waarvan tot nu toe geen sterveling het ware karakter en de ware oorzaak heeft vermogen te verklaren.

Korte mededeelingen.

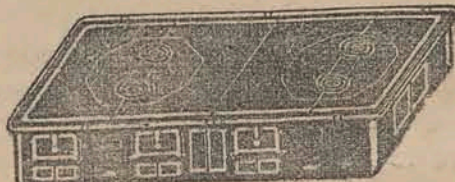
De Europeesche bevolking van Batavia steeg in Februari 1922 van 27.068 tot 27.626. En er was al zoo'n woningnood!

De heer Burger heeft, volgens de Deli Crt., zijn benoeming tot lid van den Volksraad niet aange- nomen.

Als gevolg van de door dr. Nieuwenhuys begon- nen actie, is men bij de werkplaatsen der Genie te Tjimahi reeds aangevangen met een vakschool voor Europeesche soldaten der Infanterie.

De Loc. van 15 Maart geeft een uitvoerige be- schrijving van prof. Klopper's reis naar de Filip- pijnen, onderwijszaken betreffende.

De conclusies van het onderzoek betreffende de werkloosheid in Batavia luiden: 1e. dat in de kam- pongs zich 18 malaise-slachtoffers bevinden, die tot de uiterste armoede zijn teruggebracht; zij be- hooren uitsluitend tot lieden, die ook vroeger zeer ondergeschikte betrekkingen hebben bekleed; 2e. dat de groote schare van werkloozen, waaronder

Fabrik van 144
FORNUIZEN
met toebehooren
voor Hotels,
Restaurants,
Gestichten, enz.
SCHEVENINGEN
Telef. Interc. 654

Pa P. J. MEIJS & ZOON
Hofleveranciers
Wassenaarsche-
straat 1, 3, 5,

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & Zoon

Wijnhandelaren

Filiaal: 's-Gravenhage
Hoofdkantoor: Amsterdam
Filiaal: Arnhem
Filiaal: 100 Gorinchem
Heemskerckstr. 1a Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vischmarkt
Tel. H. 3493. Inters. Tel. 339. Tel. 230. Tel. 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Expert speciale conditien.

BESCHIKBAAR.

Wist U

dat wij drukken het Tijdschrift NEDERLANDSCH INDIË OUD EN NIEUW

En ook

het bekende blad van Architect ED. CUYPERS HET HUIS OUD EN NIEUW

Dit bewijst

dat wij naast Handelsdrukwerk ook eerste klas Kunstdruk kunnen ver- vaardigen.

N.V. Drukkerij ten Hagen

Nobelstraat 20 Den Haag Tel. H. 474

BESCHIKBAAR.

MAISON H. SIMONS

Mantel- en Costuummagazijnen 109
HEULSTRAAT 13 naast „Boecatan”
en NOORDEINDE 17a.

zijn steeds voorzien van het NIEUWSTE op het gebied van DAMESKLEEDING

Goede pasvormen. Solide Stoffen. Billijke prijzen.

Het soliedste en goedkoopste adres
voor
Gepantserde Hut- en Mailkoffers
is bij
J. JACOBS, Weimarstr. 213, DEN HAAG
Reisartikelen en Lederwaren

E. ARNOUITS
tegenover
DE BONNETERIE

Regenjassen
Sport-Costuums
Heeren-
Mode-artikelen

BESCHIKBAAR.

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
Uitsluitend Indische Tafel.
Directeur: J. VAN GEEMERT.

menigeen, die zijn laatste resources heeft verbruikt, zich bevindt buiten de kampongs, evengoed in eerste klasse hotels en pensions, bij families en kennissen, als in de mindere commensalenhuizen of op gemeubileerde kamers. Een gemeentelijke arbeidsbeurs wordt opgericht.

In de *Deli Crt.* van 15 Maart wordt gewezen op den toestand in een der gevangnissen ter Oostkust, waar in een hok, voor 6 personen bestemd, 16 gevangenen bewaard worden, waaronder niet slechts de misdadigers, maar ook degenen, van wie nog moet worden bewezen, dat ze gevangenisstraf verdienen!

De *Pr. Bode* meldt, dat er krachtig gearbeid wordt aan de verbetering van het militaire hospitaal te Tjimahi. Kon het blad onlangs melden, dat er een bekwaam Oostenrijksch Röntgenoloog aan verbonden zal worden, die een hoogst moderne Röntgeninstallatie van groote sterkte te zijner beschikking zal krijgen, thans verneemt het, dat ook een kundig Zanderist en een bekwaam orthopaedist zijn gearriveerd, met een staf van technische medewerkers.

Middelbare acten in Indië.

Bestond aanvankelijk het voornemen in Indië de gelegenheid te openen voor de studie voor middelbare acten, daarvan is met het oog op de bezuiniging afgezien. Ofschoon alles er voor reeds in gereedheid gebracht was, werd de post voor den desbetreffenden cursus van de begroting teruggenomen.

Naar het *Bat. Nbl.* thans verneemt, heeft de Dir. van Onderwijs een middenweg weten te vinden om niettemin aan de behoefte aan bedoelden cursus tegemoet te komen. Binnenkort is een besluit te verwachten, waarbij in ieder geval de gelegenheid zal worden geopend, om in Indië examen af te leggen voor middelbare taal-acten, terwijl de reeds uitgezonden leider van den stranden cursus op eigen gelegenheid te Batavia een cursus zal openen. Wordt later de gelegenheid weer gunstig, dan zal het weinig moeite kosten een Gouvernementscursus in het leven te roepen.

„De Naald” te Padang-Pandjang.

Den 21en Febr. had, volgens de *Sum. Bode*, te Padang Pandjang de jaarlijksche huldiging plaats van de gevallen helden van Goegoer Malintang. Wat is dat toch een aardige gedachte! Ieder jaar weer trekt heel Padang Pandjang met de militaire muziek voorop naar de „naald”, die men, met den trein naar Solok gaande, duidelijk kan zien staan boven op een heuvel. Maar weinig outsiders weten, wat dat voor een gedenkteeken is.

Het werd daar opgericht ter nagedachtenis van drie helden, die in 1841 op die plaats een kruithuis lieten springen en zich zelf ten doode wijdden, liever dan zich aan den vijand over te geven! Drie helden, doodzwak en gewond, die de terugtrekkende bezetting had moeten achterlaten, en die in hun uitgeputte lichaam nog zooveel geestkracht gevoelden, dat ze bereid waren in die laatste ure zich op te offeren voor hun kameraden!

Naar den Wilhelmina-top.

De gelukkig geslaagde expeditie in Centraal Nieuw-Guinea, die eindigde met het bereiken van den Wilhelmina-top, welke op deze wijze niet alleen vanuit het Zuiden door de expeditie-Franssen Herderschee, maar ditmaal ook vanuit het Noorden is beklommen, heeft aangevoerd, dat de beide, door den Centralen Keten gescheiden deelen van het eiland, in de richting Noord-Zuid met elkaar in verbinding staan. Uit de merkwaardige bijzonderheden over den avontuurlijken en goedgeslaagden tocht, door de *Loc.* geput uit het dagboek van den kapitein J. van Arkel, vermelden wij o.m.:

In een bivak op 4450 M. hoogte werd de nacht van 1 op 2 Dec. doorgebracht. 's Morgens om 6 uur stond men alweer gereed voor den afmarch. Het had 's nachts hevig gesneeuwd en de Centrale Keten teekende zich scherp tegen den „winter”hemel af. In het Oosten lag de Wilhelmina-top, door de

Grand Hotel Restaurant „ALLARD”
Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692
Alle kamers zijn voorzien van Koud- en Warmwateraanleg.
Huis van den 1sten Rang

Grand Hotel Restaurant
„Central”
In alle Kamers warm en koud water
De meest bekende Inrichting der Residentie

bevolking Iniaga genoemd. Met moeite kwamen men langzaam voorwaarts en men moest voortdurend zijn in de nauwe verraderlijke spleet. Na een uur voorttrekken hadden allen den kam bereikt. De 41 Dajaks waren den troep gevolgd!

Opnieuw bleef het oppassen in de dikke sneeuw laag en na een uur moest men in een vallei afdalen, doch dat bracht aarzeling... Een deel der Dajaks ging terug vanwege de koude, maar ook vrees. Men zou nu het spoor der expeditie-Franssen Herderschee moeten voorbij trekken en zocht naar het Firnfeld (soort gletscher), doch ontdekte dat niet. Na de gevaarlijke afdaling volgde over M. de laatste en gemakkelijkste bestijging. Men seerde een groot sneeuwveld, het overblijfsel den gletscher en bereikte om half elf het hoogste punt van den Wilhelmina-top! In de daar door vorige expeditie, uit het Zuiden gekomen, opgericht pyramide van steenen vond men de oorkonde rug, die hier en daar nog leesbaar was. Men voerde hierbij zijn opgave van de sterkte: Overste Kapitein van Arkel, Luitenant Drost, leerling-verkenner (Mairuhu), 22 Dajaks en 4 straffen waren op den top bijeen, totaal 31 personen.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

Veertig jaren Indische dienst.

In de maand December van het vorige jaar werden kantoren van het hoofd van plaatselijk bestuur te Tjalang (Atjeh) gehuldigd de Inlandsche schrijver te klasse, tevens djaksa bij de Moesapat (Inlandsche rechtbank) aldaar, de heer Kimin galar Lelo Maharadja, wegens eervollen veertigjarige dienst.

De Indische Regeering, zijne diensten en trouw op prijs stellende, verleende hem de zilveren medaille voor trouw en verdiensten, terwijl een geschiedkundig in den vorm van een gouden horloge ter waarde van f 150.—, werd overhandigd namens de heele bevolking van de plaats.

Het bestuursgebouw was geheel met groen versierd.

Voor de plechtige uitreiking van het eeretekenen hadden zich verzameld de vertegenwoordigers van het bestuur en de militaire autoriteiten met hun dames, de Inlandsche hoofden en ambtenaren, zoodat mede tal van toonaangevende personen uit de volking.

Zoowel de gediplomeerde gezaghebber bij Binnenlandsch Bestuur, die de ster op de borst van den jubilaris hechtte, als eenige andere personen uit de aanwezige menigte, hielden bij die gelezenheid toespraken, waarbij zij wezen op de trouwden ijver van den jubilaris, gedurende zooveel jaren in dienst van den lande betoond en het daarop ontloopte plichtsgevoel ten voorbeeld stelling aan de jongeren van dagen.

De jubilaris, onder den indruk van de plechtigheid, dankte met bewogen stem in de eerste plaats de Indische Regeering, die zijn werk had willen aanvaarden en hem de eervolle onderscheiding toegekend, voorts zijn chef, den gezaghebber, zijne medewerking ten deze en daarna de verschillende woordvoerders voor de belangstelling die hen betoond op dezen voor den jubilaris ongetelijken dag.

Toen zette de muziek het Wilhelmus in en daarna een foto genomen van alle aanwezigen met het doel dit beeld, als herinnering aan den feestdag, den heer Kimin aan te bieden, waarna deze in optocht naar zijne woning werd gebracht waar een maaltijd werd aangeboden.

De beste wenschen voor den bejaarden jubilaris, diens gezin en familieleden werden daarbij gesproken.

(Oetoesan Melajoe 14 Februari 1922.)

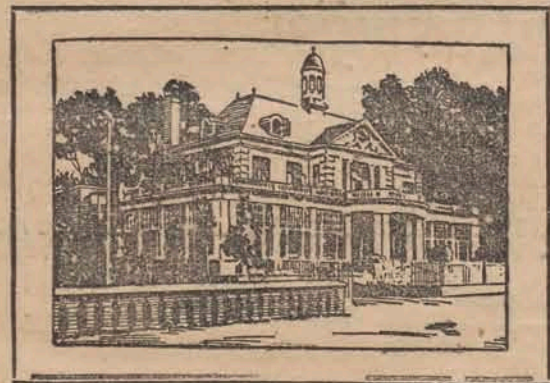
Wereldverandering.

In de „Sinar Hindia”, van 11 Februari 1922, schrijft de heer Soedibio over dit onderwerp navolgende:

Tel. Interc. H 44
Hotel de Bellevue
Bezuidenhout 15
's-GRAVENHAGE

Hotel-Café-Restaurant
„Boschhek”

Tel. B. 606 DEN HAAG

Modern ingericht Hotel
Centrale Verwarming
Warm- en Koudwaterleiding
Kegelbanen Tennisbanen
Garage met werkplaatsen

Dagelijks van 6 tot 10 uur
DINER.

Voor Hotelgasten en Bezoekers heeft „Boschhek” Luxe Auto's disponibel.

Adverteeren doet verkoopen.

Tel. 1187
Marnix **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
CUISINIERS
Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
Dejeuners, Diners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
Varié, Mayonaises, Salade's, Koude en
Warme Schotels, enz. enz.
Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Afdeeling INDISCHE KEUKEN

Uitzending van alle gewenschte Indische Schotels, bereid door speciaal geëngageerd vakkundig personeel,

Indische Menu's: f 2.- en f 3.- p. p.

Thuisbezorgd in verwarmde verzegelde Bussen.

Maison van Wijk

Obrochtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665

UITZENDING VAN DINERS vanaf f 1.00

Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van Dejeuners, Diners en Soupers.

185 KOUDE EN WARMESCHOTELS. J. H. M. KOETS

BESCHIKBAAR.

Zorg dat Uw zaak in alle opzichten een goeden indruk maakt

Zij maakt geen goeden indruk met slecht of 2de klas drukwerk.
Eerste klas drukwerk tegen concurrerende prijs levert u

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Nobelstraat 20 DEN HAAG Tel. H. 474

BESCHIKBAAR.

Lunchroom - Thee-Concert

„DE OUDE VETTE HEN”

DEN HAAG bij het Stadhuis

Parkhotel

van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.

Tel. S. 733 - S. 1525 - S. 467

EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL

Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden, Rustige ligging.

LIFT.

Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Elk voorwerp, dat bestaat, wordt oud en verlijdt, volgens de algemeene natuurwet, dat op aarde niets bestendig aanwezig is.

De mensch moet nu eenmaal sterven en de geheele wereldorde ondergaat dagelijks verandering.

Alleen de hoogmoedige kapitalist beeldt zich in, dat hij en zijne maatschappij het eeuwige leven hebben en dat zij kunnen blijven volharden in hunne houding van het onderdrukken van anderen.

Die slechte gedachte zit in hun bloed, terwijl zij niet beseffen dat die houding tot hun eigen ondergang moet leiden.

En het schijnt wel, zegt de schrijver, dat de Inlandsche werkmán, waarop altijd met vernedering wordt neergezien, als een waardeloos voorwerp voortdurend onder dien druk zal blijven, die hem vroeg oud maakt, als men hem tenminste als een karbou nog wat gras wil voorzetten en wat water te drinken wil geven.

De Oostersche werkmán staat algemeen bekend als een beschaafd en volgzzaam individu, doch aan dat geduld kan een einde komen, als men hem als een speelpop blijft gebruiken en voortgaat met hem te beschouwen als een mensch zonder waarde.

Zelfs het eenvoudigste dier komt in beweging als het wordt bemoeilijkt.

Waar is de persoon, die durft te zeggen, dat de Inlandsche werkmán behoorlijke rechten heeft als mensch?

Waar is de persoon, die kan aantonen, dat hij behoorlijk voedsel heeft?

Waar is de persoon, die kan doen inzien het nut voor den Inlandschen werkmán, dat hij ten eeuwigen dage de verliezende partij blijft?

Het antwoord op deze vragen is: omdat de kapitalist de natuurwet van verandering niet erkent, maar op de petroleum werpt en niet alleen haat tusschen verschillende menschenrassen, doch ook ingaat tegen de bewegingen, die deze in het leven roepen.

Men heeft slechts te zien in Japan, Amerika, Ierland, Britsch-Indië, waar overal de werkmán verzet komt tegen den kapitalist.

Diens actie lokt overal verzet uit, dat bij tegenwerking tot de ernstigste verwickelingen aanleiding geeft.

Elke werkmán, die het oprecht meent, moet zich weren tegen den kapitalist, die het onmogelijk maakt, dat de menschen gezamenlijk met elkaar kunnen omgaan.

Doch dat verzet moet blijken uit daden en niet uit het houden van praatjes.

Het is moeilijk het geluk te vinden, doch, als de plicht het eischt, offere men zijn bestaan daarvoor op.

Het geluk te verkrijgen is mogelijk, als de grootste menigte de bestaande orde van zaken omverwerpt.

Het feit, dat de een den baas speelt over den ander, leidt niet alleen tot willekeur, doch ook tot het feit, dat een klein deel van de menschenmaatschappij een zooveel beter bestaan heeft dan anderen.

Door den strijd tegen het kapitaal aan te binden, in navolging van hetgeen plaats heeft in Europa en Azië, kan in den bestaanden toestand verandering ten goede worden gebracht.

gelegenheid had aan de Voor-Indische mannen en vrouwen nog mede te deelen, dat, naar zijne overtuiging, de overwinning aanstaande was, wanneer het volk zich slechts de moeilijkheden en de gevolgen daarvan wilde getroosten, welke nu eenmaal aan elke revolutionaire actie verbonden zijn.

In verwickelingen als de tegenwoordige moet, zeide hij, elk individu te voorschijn komen en als dit tot botsingen leidt, moet hij met moed en volharding de verantwoordelijkheid daarvan aanvaarden.

Zoolang het volk de schande had gedragen, was het Engelsch bestuur steeds slechter geworden.

Men mocht geen duimbreed van den door Gandhi aangewezen weg, die ook de zijne was, afwijken, aangezien anders het tegenovergestelde zou worden bereikt van hetgeen men nastreefde.

Het volk van Engelsch Voor-Indië had thans zelf in de hand te beslissen, of het beoogde doel al dan niet zou worden bereikt.

Aan de zwakke broeders en zusters vroeg hij, of zij wellicht dachten, dat de vrijmaking van het volk ooit zou worden bereikt langs den weg, welke men tot heden had gevolgd?

Zij, die niet de partij van het volk kozen, waren de aanhangers van de bureaucratie.

De studenten zijn de sterren van het land, verklaarde mr. Das, doch het onderwijs moest zich voor hen niet bepalen tot de wetenschap dat tweemaal twee gelijk vier is, doch hunne opvoeding moest er op gericht zijn, dat zij hunne verkregen kennis gebruikten om het volk den weg naar wijsheid te wijzen.

Een ander bericht uit Engelsch-Vóór-Indië.

Dezelfde medewerker, die het bovenstaande schreef, maakt in hetzelfde blad melding van eene door den Onderkoning van Engelsch Voor-Indië voorgezeten wetgevende vergadering, waarin een rede werd gehouden, die de onwaarheid moest aantoonen van de in vele nieuwsbladen voorkomende bewering, dat het Engelsch bestuur van Voor-Indië was een bestuur van onderdrukking en verder de verklaring bevatte, dat men in de eenmaal aangenomen politiek bleef volharden.

De Onderkoning wees daarbij in de eerste plaats op de actie van hem zelf, die altijd getoond had te zijn nagekomen en er naar te hebben gestreefd om de rust in het land volgens de landswetten en zonder aanzien des persoons te handhaven.

Op den 17en November van het vorig jaar was, in de eerste plaats te Calcutta, een volksbeweging ontstaan, die door eenige volksleiders werd geïnspireerd, niettegenstaande die leiders zeer goed wisten dat hunne actie tot geen daadwerkelijke uitkomsten kon leiden, met het gevolg dat het de plicht van het Engelsch bestuur was aan die misleide personen de noodige bescherming te verleenen.

Dat bestuur werd gedwongen tot machtsontplooiing, waaraan door de menigte ten onrechte het karakter van onderdrukking wordt toegekend, terwijl de Landvoogd zijn spijt uitdrukte, dat zoovele geegoede ingezetenen in de gevangenis waren geraakt.

De leiders der beweging en hunne volgelingen volgden die politiek met opgewektheid en dwongen het gezag tot die arrestaties, die door geen enkel Engelsch ambtenaar werd gewenscht.

Een groote volksgroep betoonde daarbij hare sympathie voor de gearresteerden, hetgeen er toe moest leiden, dat de bestaande wetten, zonder aanzien des persoons, moesten worden gehandhaafd.

Van bestuurswege wordt bij het in actie treden steeds ernstig overwogen tot welke gevolgen zulk eene actie leiden moet.

Groot is de verantwoordelijkheid, welke op de schouders van de bestuursambtenaren is gelegd, doch deze denken er niet aan een politiek te voeren van onschadelijkmaking van individuen en van het opleggen van straffen, zooals de Landvoogd herhaaldelijk de gelegenheid had gehad met bewijzen te staven.

Het bestuur heeft er niets geen bezwaar tegen

UITZENDING Hollandsche en Indische Diners

Hollandsche Diners van f 1.75, f 2.50, f 3.50, f 4.50
Soep, Croquetten, Aardappelen, Vleesch en Pudding
Indische Diners met rijst vanaf f 2.50
Diners van zeven gerechten f 2.50
Kip met acht gerechten f 3.50
Kip met nogen gerechten f 4.50

Aanbevelend, **N. OESIN**

BEIJERSTRAAT 38 TELEFOON M. 5173

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Mr. Das.

In het Koloniaal Weekblad van 5 Januari van dit jaar werd het een en ander medegedeeld omtrent den persoon van den volksleider in Engelsch Voor-Indië, met name Mohandas Karmchand Gandhi, en diens revolutionaire actie, welke, zoo bekend is, voor hem heeft geleid tot eene veroordeeling van 6 jaren gevangenisstraf.

Tot zijne aanhangers en medewerkers behoorde onder meer ook een zekere Mr. Das, die eveneens in hechtenis werd gesteld en die, volgens mededeeling, voorkomende in de „Perniagaan” van 6 Januari 1922, onmiddellijk na zijne arrestatie de

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. Krul

Salon de Rafraichissements

NOORDEINDE 44 DEN HAAG

Nederlandsch Indische Escompto Maatschappij

Opgericht in 1857

Kapitaal f 50.000.000.—
 waarvan geplaatst en
 volgestort f 47.000.000.—
 Reserve f 11.000.000.—

Hoofdkantoor te BATAVIA.

Agentschappen in de voornaamste plaatsen van
 Nederlandsch-Indië, te AMSTERDAM en te
 'S-GRAVENHAGE,
 Lange Vijverberg 13.

Het Agentschap te 's-GRAVENHAGE
 belast zich met alle Bankzaken, alsmede
 met aan- en verkoop van Effecten.
 Neemt gelden à deposito en in rekening-
 courant tegen rentevergoeding.

Safe-Deposit.

Open en Gesloten Bewaarneming.

BESCHIKBAAR.

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80.000.000.—
 Statutaire Reserve - 18.979.250.—
 Buitengewone Reserve - 22.660.000.—

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
 Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten.
 Incasseeringen en Financieringen.
 Schriftelijke en Telegrafische Credieten.

Reiscredietbrieven.

Deposito's.

Rekeningen-Courant.

Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING

HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
 BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
 EDAM, HILLEGOM, HOOFD-
 DORP, LISSE, PURMEREND
 IJMUIDEN, ZANDVOORT.....

KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.—

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK

AMSTERDAM BATAVIA 'S-GRAVENHAGE

Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta,
 Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kebe, Makas-
 sar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan,
 Probolinggo, Semarang, Shanghai, Singapore,
 Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.

Kapitaal f 55.000.000.- Reserven f 47.750.000.-

om met de verschillende volksgroepen de lands-
 belangen te bespreken, zooals in het afgelopen
 jaar dikwijls met succes heeft plaats gehad, doch
 het verzet zich tegen elke ontduiking van de lands-
 wetten.

Vele zijn de klachten over de strenge behande-
 ling door militaire- en politie-autoriteiten, waaraan
 de gearresteerden zouden hebben bloot gestaan,
 doch de Landvoogd vertrouwd, dat die berichten
 zouden blijken overdreven te zijn.

Mocht het tegendeel blijken het geval te zijn, zoo
 zou Zijne Excellentie niet aarzelen aan die gebrek-
 kige toestanden een einde te maken.

LITERATUUR-OVERZICHT.

De Indische Gids.

Mei-afl. De heer C. W. Janssen schrijft over „Indonesië
 en de Westerling”. Hij komt tot de conclusie, dat wanneer
 men thans het roer den Indonesiërs in handen gaf en het
 Westersche kapitaal verdreef, de rijke Indische Archipel
 slechts zeer weinig voor den wereldhandel zou betekenen,
 wat voor Indonesië, dat nooit door de overige wereld met
 rust werd gelaten, tengevolge zou hebben het aanbreken
 eene nieuwe periode van overheersching. Sedert onhe-
 chelijke tijden stond de produceerende bevolking onder
 sterken druk en speelde gedwongen arbeid een groote rol
 in het economische leven. Thans verkeert de vrije ont-
 plooiing der economische krachten nog slechts in een begin-
 stadium en mag men, met voorbijgaan van enkele uitzon-
 deringen, grosse modo zeggen, dat niet meer geproduceerd
 wordt dan noodig is voor het dagelijksche leven en de pe-
 riodiek voorkomende behoeften. Van een doelbewuste pro-
 ductie, met het oog op het behalen van handelswinst, van
 het zich tot slaaf maken van zijn tuin, om het product in
 uitstekende hoedanigheid te kunnen afleveren, is bij den
 Inlander geen sprake. Dit moge al verklaarbaar zijn door
 de gulheid, waarmede de tropische natuur in al zijne be-
 hoefden voorziet, het bewijst aan den anderen kant over-
 tuigend, dat het vrijlaten van den productieven arbeid al-
 léén niet tot het doel kan leiden om een tropisch land door
 middel van den arbeid der ingezetenen bevolking tot econo-
 mische ontwikkeling te brengen.

Schr. meent aanwijzingen te hebben gevonden, dat de
 Indonesiër veel meer kan presteeren dan hij thans doet,
 en dat hij door de toestanden te midden waarvan hij leeft,
 zwaar gehandicapt wordt. Neem den Javaan. Wanneer men
 na wil gaan wat hij kan presteeren, dan moet men hem
 buiten Java zien. Hoe liefelijk de Javaansche desa er ook
 uit moge zien, hoe kleurig het volksleven zich daar voor
 moge doen, daar zit geen gezondheid, geen zelfstandigheid,
 geen durf in dat volk.

Ten slotte vertelt de heer J. het een en ander van de op
 het gebied van volksonderwijs te vervullen taak en wijst
 daarbij op de proefnemingen der Senembah Maatschappij
 in Deli, waarvan gunstige uitkomsten worden verwacht.

In een tweede artikel behandelt de hr. W. H. van der
 Haas „Het Indisch arbeidersvraagstuk”. Hij stelt voor de
 volgende verbeteringen aan te brengen in de contractarbeids-
 voorwaarden: 1°. een minimum-uurloon, zowel voor de
 mannelijke als voor de vrouwelijke arbeiders van zoveel
 centen, als noodig voor behoorlijke voeding en kleeding van
 den werkmans (vrouw); 2°. een arbeidsdag van 8 uren, met
 behoorlijke betaling van overwerk, berekend per uur of
 gedeelte daarvan; 3°. pensioen, na 15 jaren dienst bij de-
 zelfde Maatschappij; 4°. kosteloos onderwijs, van Staats-
 wege, voor de kinderen der contract-arbeiders van het 7e
 tot en met het 17e levensjaar en oprichting daartoe van
 schoolsteden, in ieder waarvan gelegenheid tot opneming
 van 3000 à 4000 kinderen met het noodig onderwijzend
 personeel, geneesheeren, etc., en waar de kinderen van
 Staatswege gehuisvest, gevoed en gekleed worden; 5°. het
 recht van den arbeider zowel als voor den werkgever om
 ten allen tijde, zonder opgave van redenen, het contract te
 verbreken, mits tegen afdoening van schuld (daaronder ook
 begrepen de nog niet in-verdiende overtochtscosten), waar-
 voor de werkmans bij zijn werkgever te boek staat; 6°. het
 recht voor den werkmans om, na expiratie van den over-
 eengekomen contractstermijn, zich in een der gewesten
 buiten Java te vestigen als kolonist, op een, hem daartoe
 in erfelijk individueel bezit, afgestaan stuk grond zóó
 groot, van zóó goede hoedanigheid en zóó gelegen, dat hij
 door de opbrengst van dien grond kan voorzien in het le-
 venonderhoud, van hem en zijn gezin. Langs dien weg
 alleen zal men, volgens schr., het Indisch arbeidersvraagstuk
 een stap nader kunnen brengen tot eene alle partijen be-
 vredigende oplossing.

Het laatste artikel „De Koning der Oudgasten” is van

1) De heer Janssen veroorloofde ons de vraag of er één verstandig mensch
 is, dat thans reeds zoover zou willen gaan.

DE BAS & Co., Bankiers
 HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
 BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

ORANJEBANK

Noordeinde 39 DEN HAAG Telef. H. 340

Handelscredieten, Rekening-Courant
 Deposito's, Incasso's

Spaarbankboekjes rentende 4 pC

den hr. S. Kalff. Op de hem eigen onderhoudende
 deelt schr. hierin bijzonderheden mede over het leven
 Nicolaus Engelhard, in het laatst der 18e eeuw Raad
 toen Directeur-Generaal van Ned.-Indië en later Gouverneur
 en Directeur van Java's Noord-Oostkust.

Overigens de gewone rubrieken: Revue van brochure-
 Koloniale literatuur. — Wetenschap en industrie (in-
 een aan de N. R. Ct. ontleend artikel van Dr. J. C. Kom-
 berger: De wetenschappelijke expeditie naar het Sne-
 gebergte op Nieuw-Guinea).

De Indische Mercur.

No. 19. Berichten van de Afdeling Handelsmuseum
 het Koloniaal Instituut. No. 7. De aetherische oliën
 rende planten van Ned. Oost-Indië en de bereiding
 haar oliën. Vijfde stuk: De planten welke aetherische
 leveren, die in de parfumerie, techniek of pharmacie te
 bruiken zijn of zouden kunnen zijn, door Dr. A. W. K.
 Jong. — Oogsteijfers van Cuba, door Dr. H. C. Prinsen
 ligs. — Aanteekeningen over slijmziekte in Arachis
 gaea, door B. T. Palm, besproken door Prof. Dr. Joh.
 terdijk. — Malangsche Landbouwvereniging. — Kultu-
 berichten. — Kleine mededeelingen. — Financieele be-
 ten en verslagen, zoomede de overige wettelijke rub-
 ken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut
 eene opgave van literatuur over economische onderwer-
 arbeidsvraagstukken, nijverheid, brandstoffen en wa-
 kracht, enz.

Vanille, Vanilline, Vanille-extracten.

Onder dezen titel is een, door het Koloniaal Instituut
 uitgegeven, werkje verschenen. De schr., ir. W. L. U.
 mark, heeft de bedoeling gehad naast die, welke in
 titel staat uitgedrukt, om te doen uitkomen dat de vanil-
 cultuur in Ned.-Indië nog steeds niet die beteekenis be-
 gekregen, die zij in andere landen verwierf. Van intensi-
 ring en concentrering der cultuur en van het besteden
 meer zorg aan de bereiding in de toekomst, zijn z.i. ge-
 resultaten te verwachten. Het lijkt den schr. geenszins
 mogelijk in Ned.-Indië een superieure vanille voort te
 gen.

Naast de vanille, heeft de vanilline reeds eene plaats
 overd. Vanille-extracten worden uit vanille bereid;
 behandelt de vraag of wellicht een minderwaardig vanil-
 stokje zijn geringe waarde aan een extraheerende vloeel-
 kan afstaan, waarin zich langzamerhand een grootere
 de gaat accumuleeren.

De schr. deelt zijne verhandeling in als volgt: Botani-
 der vanille, cultuur, bereiding. Vanilline, eigenschappen
 bepaling in de vanille; handel, bereiding en toepassing
 Vanille-extracten. Eenige cijfers. Samenvatting en slot
 register. Aan het hoofdstuk „Eenige cijfers” ontleenen
 dat de uitvoerwaarde van vanille uit Ned.-Indië in
 f 67.000 heeft bedragen, doch in 1916 (verdere gege-
 ontbreken) tot f 13.000 daalde. De waarde van den uit-
 uit Madagascar bedroeg in 1920 5.287.530 francs; ook
 over andere productie-gebieden slaat Ned.-Indië een po-
 figuur.

Het Indische volksinkomen.

Het belangwekkend proefschrift van Dr. Huender, in
 einde des vorigen jaars bij Nijhoff te 's-Gravenhage
 schenen, heeft in de pers (ook de Indische) meer aandacht
 getrokken dan in den regel met uitgaven van dien aard
 geval is. Zijn overzicht van den economischen toestand
 van Java en Madoera bedoelt eene voortzetting van wij-
 Mr. van Deventer's arbeid in het begin dezer eeuw, en
 feit reeds wettigt groote belangstelling voor zijn arbeid.
 Thans maakt zijn proefschrift het onderwerp eener
 diepgaande beschouwing uit voor den hr. J. H. Ritman
 No. 19 van In- en Uitvoer. De schr. heeft o.m. vele be-
 kingen tegen de wijze waarop Dr. Huender de cijfers be-
 fende het volksinkomen groepeerd, en daaruit zijne ge-
 trekkingen maakt.

Indisch Militair Tijdschrift.

Hoofdzakelijke inhoud van afl. 4. Nog eens Zweedsch
 gymnastiek, door C. Reijnerse. — Tactische schetsen,
 E. I. — Het nieuwe voorschrift voor den pioniersdienst
 alle wapens, door P. J. Graaff. — De Duitse en Fransche
 schietvoorschriften, door L. J. J. M. Tabbers. — Voor-
 laatste maal: De bevordering in het Officierskorps.
 Geldrop. — Een bijvoegsel (No. 64 van de „Indische Krijg-
 kundige Vereeniging”) bevat een studie van P. A. Cox
 zware mitrailleurs, lichte mitrailleurs, geweermitrailleurs
 en mitrailleur-pistolen.

Orgaan Ned. Ind. Officiers Vereeniging.

Maart 1922. Een bijdrage van den hr. Bannink over
 reorganisatie van de koloniale reserve. — W. J. de
 artikel over de reorganisatie van het Militair onder-
 en doet aan de hand: een opleiding bij de Kol. Reserve.
 Dr. Roelfsema geeft weder een vervolg: „Reglement

Commanditaire Bank- en Handelsvereniging
VISSER & Co.,
 'S-GRAVENHAGE - Thomsonlaan 51.
 Tel.-adres: COBAVICO. Tel. Nos. M. 3930 en M. 3931.
 Postcheque- en Gironummer 47262.
Verricht alle Bankzaken.
 ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS
 HYPOTHEKEN ASSURANTIËN SPAARKASSEN

ONDERLINGE LEVENSVZERKERING VAN EIGEN HULP

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerksde 3. Bijkantoor: BATAVIA, Passer Pisang.

Verlaagde Indische Tarieven met Aandeel in de Winst.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. v. E. H.

Wetenschap", waarin de opmerking, dat de doktoren onvoldoende op de hoogte zijn van de medische tactiek. — Kap. Tabbers publiceert opmerkingen „Naar aanleiding van de interrupties op verpl.gebied." — Verder o.m. een artikel over den overgang van Verlofs officieren.

Batikindustrie op Java.

Een handig, door vele foto's verlicht werkje over het batik is verschenen, getiteld: Beknopte beschrijving van de batikindustrie op Java. Haar ontstaan en ontwikkeling, bewerking der goederen, gebruikte materialen, door J. D. Daubanton. (Uitgever of drukker worden niet vermeld).

We bevelen de kennismaking met dit interessante boekje ten zeerste aan; de groote monografieën van Dr. Juynboll en Rouffaer en van den hr. Jasper over de batikkunst, de Encyclopaedie van Ned.-Indië en andere deugdelijke bronnen zijn door den schrijver geraadpleegd, wat een betrouwbaaren indruk maakt.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

In afl. 6 voortzetting der artikelenreeks Huisvesting in Indië. — Verder een artikel over de koloniale tentoonstelling te Marseille, door O. G. Thoden van Velzen. — Tochten door de Soendalanden, door M. Lindenborn. — Zijn doel bereikt (slot), door Th. J. A. Hilgers. — Suriname. Het plan Pyttersen (ontleend aan de N. R. Ct.).

Hindia Poetra.

In het April-Nr. een tweemaal artikelen, welke over de beweging voor Autonomie voor Indië handelen; in het eerste bespreekt de hr. D. H. Meijer de bekende kwestie van de drie Regenten (waarvan het heet, dat zij op aandrang van de Regeering hebben afgezien van hun lidmaatschap van het Comité Autonomie voor Indië), en in het tweede behandelt de hr. D. Mangoenkoesoemo het vraagstuk van Indonesische zijde. — Verder vermelden we nog: De Europeesche vrouw in Indië en de Koloniale School voor meisjes en vrouwen te 's-Gravenhage, door E. M. K. — Indië autonoom of onafhankelijk. Overzicht eener rede van ir. Th. P. Vreede, door G. J. Goedhart.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

No. 41 (7 April 1922). Herinneringen uit mijn plantersloopbaan (vervolg). — Landbouwvoorlichtingsdienst en onze belastingpenningen, door een Zuid-Sumatraan. — Uittuning en grondbewerking, door J. D. Dibbetz. — Kina-cultuur, door H. Veen Sr. — Nog eens de nieuwe graansoort (Adlay, Soendaneesch hadjel-i), door J. van Baalen. — De rubbererisis (Een belangrijk rubber-interview). — De dividenden der Rubbermaatschappijen. — Matverpakking voor rubber. — De kleine landbouw voor Europeanen, door T. Ottolander. — Over het vermijden van oogstvernietiging bij de bereiding van copra, door H. R. Roelfsema (ontleend aan de Ind. Mercuur). — De thee in 1921. — Cultuurschool te Malang. — Plumveeteelt. Iets over het leggen en vermesten. — De vooruitzichten der suikermarkt. — De coca-cultuur in Bolivia.

Een essay over het onderwijs in Indië.

De Indische Post van 1 April bevat eenige gegevens over verschillende instellingen van onderwijs in Indië en den vooruitgang van het onderwijs in het algemeen, voorafgegaan door een waardeerende beschouwing over Mr. Creutzberg, den scheidenden Directeur van het Departement van Onderwijs en Eeredienst. — Voorts brengt dit Nr. het vervolg van C. Deen's artikel over de Wajang Poerwa. Schr. geeft thans een historisch overzicht van het ontstaan van het Javaansche schimmenspel.

Alle den Volcke.

In het Mei-Nr. van dit maandblad van den Gereformeerden Zendingsbond schrijft zend. D. C. Prins het slot van het verhaal van de onsterfelijkheid en de afkomst van den Toradja-vorst van Makele. — De hr. J. Belksma publiceert het eerste gedeelte eener beschouwing over de lijkbezorging bij de Sa'dan Toradja's in Rante Pao, inzonderheid in het district Pangala. Volgens den schr. wordt er bij het overlijden van een Toradja veel verschil gemaakt bij de teraardebestelling wanneer het een arme dan wel een rijke betreft. Zeifs onderscheidt hij zeven manieren van bezorging, die hij alle tot in bijzonderheden vermeldt.

Jubileum-nummer van „De Zweep".

Het jubileum-Nr. van bovengenoemd weekblad is een zeer bijzonder proefstuk geworden van het kunnen der Ned.-Indische journalisten, teekenaars en typografen. Zoowel Aneta als de firma Kolff en Co. komt daarvoor groote lof toe. Neem den zeer artistiekien batik-omslag, de ets van Van Deutekom in zijn teekeningen en kleuren, of de zwartgouden platen van Gockinga; de zwarte en gekleurde foto's, enz.; 't is alles prachtig werk. Ook de tekst is vol afwisseling. Het jubileum, dat tot de uitgave van dit feestnummer aanleiding gaf, is het vijfjarig bestaan van „Aneta", het Algemeen Nieuws en Telegraaf Agentschap, de schepping van den heer Berretty.

Instituut „VAN WIJNGAARDEN"
 Neutrale School voor M.U.L.O. Jongens en Meisjes.
 2de Schuijstraet 332 (Duinoord), Den Haag. 188

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
 Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Opleiding voor verschillende examens.
 Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar. 188

Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

Godsdienst en politiek op Bali.

De Banier van 7 April neemt eenige bladzijden over uit het ter gelegenheid van het B.B.-congres door resident Damsté geleverde prae-advies, waarin deze met overtuiging partij kiest voor de handhaving van den ouden adat op Bali tegenover allerlei moderne veranderingen, die z.i. maar zeer zelden verbeteringen zijn. Is het eigenlijk wel zedelijk — vraagt de hr. D. — om, waar een volk gelukkig is in het geloof zijner vaderen (n.l. het Hindoeïsme), waar tevredenheid en rust en welvaart heerschen, waar de goden en gestorvenen worden geëerd met muziek en bloemen en wajangspel, en in kostelijke tempels vol schitterende sier — is het wel verantwoord om daar uit te leggen de door niemand gevraagde zaden onzer democratie, die, zóó zij ontkiemen, al het mooie er zullen te gronde richten? Is dat geen in onwetendheid, maar niet in onschuld, gepleegde destructieve politiek?

De Banier is het niet in alle opzichten eens met het „boeiend betoog" van den hr. D. en wijst o.a. op een artikel van P. de Kat Angelino in afl. 9 en 10 (Jaarg. 1921) van „De vrouw en haar huis", waarin deze een uitvoerige teekening gaf van het droevig lot dat de vrouw op Bali heeft te ondergaan „en dat niet eer zal veranderen, voor het Hindoeïsme verdwijnt".

De Reflector.

Het metaalgieten in allerlei vormen was in de Nederlanden een bedrijf, dat vooral in de 15e en 16e eeuw bloeide. Dit is algemeen bekend, maar dat ook de gietkunst in Indië ten tijde der Oost-Indische Compagnie beoefend werd, zullen weinigen weten. Belangstellenden in dit onderwerp verwijzen we naar een geïllustreerd artikel in No. 14 van de Reflector.

In hetzelfde Nr. het portret (met waardeerdend bijschrift) van Dr. G. W. Uytendoude, in de laatste jaren geneesheer in dienst bij de Deli-Spoorweg Maatschappij. — Verder geeft het blad nog eene beschrijving van een blank Papeasch meisje, dat nog geen zestien jaar is en reeds een half dozijn kinderen bezit, waarbij de lezer in het oog dient te houden, dat genoemd Reflector-Nr. den 1en April is verschenen!

Het Gouvernement van Celebes, door L. van Vuuren. Register op dl. I.

Excursie naar het eiland Bali. Uitgegeven door de Vereniging Toeristenverkeer. (Weltevreden, 1921).

Kort verslag van het gesprokene op de vijfde Landrente Conferentie, gehouden te Magelang op 22 en 23 Aug. 1921. (Weltevreden, 1921).

Handleiding bij het onderzoek naar Protozoën in de menselijke faeces voorkomend, door Y. Rodenhuis. M. ill. (Koloniaal Instituut te Amsterdam. Mededeeling No. XVI. Afd. Tropische Hygiëne No. 11).

Nota over de hervorming van het Bestuur in de groote hoofdplaatsen op Java. Tweede gedeelte. De overweging van het kampongvraagstuk te Semarang (1920-1921). (Weltevreden, 1922).

Aardrijkskundig woordenboek van Nederlandsch-Indië, door D. Wieringa. Derde, vermeerdeerde druk. (Haarlem, 1921).

Vischteelt en vischkwekerij in de Padangsche Bovenlanden, door E. Jacobson en Dr. P. van Oye. (Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel. Mededeelingen van de afdeling Visscherij No. 1.) (Batavia, 1922).

Indië, Handboek voor den Indischen nationalist, door Dr. F. D. E. Douwes Dekker. Deel I, afl. 2 en 3. Uitgave van het Hoofdbestuur der Nationaal-Indische partij. (Semarang, 1921).

Verslag omtrent den toestand van het Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum „Prins Hendrik" te Rotterdam over het jaar 1921. (Hierin beredeneerde opgaven van ethnographische aanwinsten uit Oost-Indië, waarvan enkele geïllustreerd).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 14. (Weltevreden, 1922).

Suriname.

„De West" van 7 April geeft een overzicht van de reis van de heeren Prof. Stahel en J. W. Gonggrijp, waaraan wij het volgende ontleenen:

Zij waren van Paramaribo vertrokken op 10 Februari, zoodat deze wetenschappelijke expeditie ongeveer twee maanden heeft geduurd.

De reis was in alle opzichten voorspoedig. De ge-

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING

OPGERICHT 1873.

Kromme Nieuwe Gracht 20 UTRECHT

Behandelt alle Bankzaken.

Verhuurt loketten in hare Brand- en Inbraakvrije bewaarkluis.

De Directeuren: ANTON M. DE LEEUW W. ELKEMEN Gen. III

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1863

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.

Zaterdag's na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL.

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Halleyst. 63.
ROTTERDAM, J. F. FERWERDA, Calandstr. 24a.
ARNHEM, G. J. HOESINK, Emmastraat 58.

X.X. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker Centrale Verwarming, Knecht van de Apotheek en ander personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten.

Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

BESCHIKBAAR.

Hadi Poestaka
 Boekhandel en Uitgevers-Maatschappij
 PRINSESTRAAT 47 DEN HAAG

Bij ons in voorraad:

37 gekleurde Wayangfiguren

in portefeuille (DARAH BHARATA, een verzameling van —, voorstellende hoofdpersonen uit de Wayang-Poerwa, geteekend door R. Soelardi onder leiding van Zijn Hoogh. Prins Prangwadono, Mangkoe Nagoro VII, met toelichting in Hollandsch en Javaansch).

PRIJS per stel f 5.50.

Deze uitgave dient om kringen, die tot nu toe vreemd stonden voor het Wayangspel, doch wel belangstelling hebben, eenigszins te oriënteren. Dit werk komt de leemte aanvullen in de kennis, vooral van het Europ. publiek, omtrent de unieke Wayangkunst der Javanen.

HADI- POESTAKA

Boekhandel en Uitgevers-Mij.
Prinsestraat 47 - Den Haag
Telef. H. 475.

Hoofddepot van de uitgaven van het
„Java-Instituut” en van „De Commissie voor
de Volkslectuur” te Weltevreden.

Levering van alle Boeken op elk gebied, ook
Buitenlandsche Uitgaven.

Speciaal zijn we goed gesorteerd in
Oostersche Werken.

VERSCHENEN:

De Javaansche Danskunst

door Th. B. VAN LELYVELD.

Met 38 Illustraties.

Prijs: f 3.20.

Alleen gebonden verkrijgbaar,
bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster.

De schrijver, die op Java in kringen van Inlandsche
grooten heeft verkeer, is de eerste, die ons op syste-
matische wijze in het wezen der Javaansche danskunst
inleidt.

Het werk wordt o.a. verlucht door opnamen van
Mevrouw Linda Bandara aan de dans- en muziekschool
te Jogjakarta, genaamd: „Krido-Bekso-Wiromo”, waar-
door de lezer o.a. op aanschouwelijke wijze kennis
maakt met de elementaire bewegingen van den Javaan-
schen dans.

PAS VERSCHENEN:

Levensschets van Dr. Wahidin Soedirohoesodo

door S. SURYANINGRAT.

Prijs: f 0.40.

De Serie

Levensschetsen van vooraanstaande Indonesiërs

bedoelt op beknopte en populaire wijze de jongere
Indonesiërs en ook het Hollandsche volk bekend te
maken met het leven en werken der Indonesische
voormannen.

Over de „Levensschets van Pangéran Noto Dirodjo”
door S. Suryaningrat schreef *De Haagsche Post*:

„... Deze levensschets van een der meest uit-
nemende Indische edellieden is door den heer Surya-
ningrat geschreven met een voorbeeldige voornaamheid.
Liefde, eerbied en wijsheid voelt men achter de zinnen,
maar zij zijn door een natuurlijken eenvoud zoo be-
toemd, dat alle rethorische verheerlijking is vermeden.
En zelfs als men hier en daar merkt, dat het vuur
onder de asch smeult, wanneer aan den edelen Indonesiër
door den Nederlandschen ambtenaar onrecht is aan-
gedaan, weet de biograaf een toch zoo begrijpelijk fel
woord in te houden.

Over de „Levensschets van Mas Atmodirono” door
R. van Sandick schreef *De Hollandsche Revue*:

„... Opgenomen in de serie „Levensschetsen van
vooraanstaande Indonesiërs”, moet men ook dit boekje
een groote betekenis geven, omdat door zijn verschijning
de Westerling, die nog zoo zandloos over Indië en
zijn bewoners denken kan, kennis kan maken met een
der uitnemende mannen van de inheemsche maatschappij”.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPHOON No. 2512

□ □ DROGERIEN □ □ □ □ CHEMICALIËN □ □ □ □
□ □ DEPOT DER MEEST BEKENDEN BINNEN- □ □
□ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

zondheidstoestand liet niets te wenschen over.

De Boven-Saramacca werd opgevaren tot den zij-
tak de Toekoemoetoe, die een dag gevolgd werd,
waarna men de kreek bereikte, die Van Stockum
de Lettiëkreek heeft gedoopt. De boschnegers in
de Boven-Saramacca bleken echter dezen naam
niet te kennen. Zij spraken van „Tawa”.

De „Tawa” kon nog een uur worden gevolgd, tot
een zware val, de Willem Lelyval, waarboven toenemende
hindernissen, vooral omgevallen boomen,
den verderen weg belemmerde.

Dit alles was bekend uit het verslag van de ex-
peditie van Stockum (31 October 1902—27 April
1903). Het plan was dan ook om van dit eindpunt
een tracé te kappen naar den Hendriktop, het doel
van de reis.

Voor het kappen van dit tracé, lang 23 kilome-
ter, was een opzichter van het Boschwezen voor-
uitgezonden. Door ziekte van arbeiders was bij aan-
komst der heeren Stahel en Gonggrijp nog slechts
8 kilometer van het boschpad gekapt. Het tracé
werd voortgezet en hoewel de beklimming van de
steile berghelling met toenemende moeilijkheden
gepaard ging, smaakte men de voldoening om 9
Maart den top te bereiken. De meening van v. Stock-
um, dat de Hendriktop alleen te bereiken was
langs het pad, door hem gevolgd, daar alle hellingen
te steil zouden zijn, bleek onjuist te zijn. Wel
is waar, dat de helling, die de heeren beklommen,
veel steiler was dan die, door Van Stockum be-
schreven. Het laatste gedeelte leverde bijzondere
moeilijkheden op. Men moest ten slotte naar boven
klauteren langs nagenoeg kale rotsen, zich vast-
klampend aan kale struiken of resten van omge-
vallen boomen. Soms had men zich te wringen door
nauwe rotsspleten, waar eenigszins corpulenter
personen moeilijk doorheen gekomen zouden zijn.
Waar alle andere houvast ontbrak, bracht soms
een liaan uitredding.

Het einkamp werd gebouwd op 600 meter hoog-
te, tusschen den tweeden en den derden top van de
Emmaketen. Van uit dit einkamp werd viermaal
de top beklommen. De hoogte daarvan is 1080
meter.

De heeren ondervonden ten volle de onaange-
naamheden van het klimaat op deze hoogte, zooals
die zoo treffend beschreven zijn in het verslag van
v. Stockum. Koude en mist vierden den boventoon
en de vochtigheid, die letterlijk adroop van de
bergwanden en boomen, was zoo intens, dat men
dag en nacht in natte kleren moest blijven.

Uit een floristisch oogpunt heeft de reis niet op-
geleverd wat men verwachtte. Men meende in deze
hooge bergstreek een anderen plantengroei te zul-
len aantreffen, een van de lagere heuvelstreek
afwijkende formatie. Dit was niet het geval. De
flora was dezelfde als b.v. op den Brownsberg en
andere bergen van 400—800 M., doch veel armer
en abn. soorten. Bovendien droegen zij de sporen
van het buitengewoon vochtige klimaat. Vooral
mossen waren sterk ontwikkeld. Dunne boomstam-
metjes zag men meestal omgeven door een mos-
laag, tot meermalen dikker dan de stam zelf.

Er werden in totaal plm. 300 verschillende plant-
soorten verzameld.

De verkenning van den Hendriktop heeft in
zoverre een belangrijk resultaat opgeleverd, dat
men nu tot de slotsom is gekomen, dat een zoo
kostbare expeditie naar het Wilhelminagebergte
van botanisch en zoologisch standpunt ten minste
gerust kan worden uitgesteld tot men de flora en
fauna op lagere, veel gemakkelijker en goedkoo-
per te bereiken gebergten vollediger zal hebben
onderzocht.

Dat het op den Hendriktop vrij koud is, blijkt
uit de gedane temperatuuropmetingen. In het eink-
kamp (600 meter hoogte) was de dagtemperatuur
ongeveer 20 graden Celsius, wat overeenkomt met
de koudste nachten in de kuststreek. Des nachts
daalde de temperatuur nog eenige graden.

Op den top zelf wisselde de temperatuur van 15
graden tot 22. Bij mistig weder (wat bijna doorlo-
pend daar heerscht) was de temperatuur ook bij

WISBRUN & LIFFMANN
Veenestraat 35-37 - Tel. 2593 - Den Haag

DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELEN.

TE HUUR

mooi gemeub. HUIS aan de Koninginne-
weg bij het Valeriusplein te Amsterdam.
Huurprijs f 300.- per maand.

Te bevragen bij Firma S. M. SOUGET,
Weteringschans 96, Tel. Z. 8610-8631-9486.

dag gewoonlijk niet hooger dan 18 graden.

Wild werd vrij veel aangetroffen, doch tot zekere
hoogte. Boven 500 M. voelt ook het wild zich blij-
baar niet thuis en is misschien ook het voedsel
schaarsch. Kwatta-ape schenen den berg tot hun
particulier eigendom te rekenen. Zij traden buit-
engewoon driest op en schepten er vooral behagen
in om de takken van de boomen hevig te schud-
den, zoodat allerlei dood hout en ander afval naar
beneden kwam. Om zich te wreken, hebben de
reizigers verscheidene dezer beesten verschalkt. Zij
leveren een uitstekend vleesch. Verder zag men
heele drommen pingo's of boschvarkens. Ook tij-
gers werden meermalen ontmoet en het gelukte
er twee te schieten.

Naast het floristisch onderzoek had de expedi-
tie ten doel om na te gaan, of in deze streek de
Pendare voorkomt, de Venezolaansche boomsoort,
die niet de echte kauwgom, maar dan toch een
marktwaardig surrogaat daarvan oplevert. Men
vond inderdaad in het gebied van de Emmaketen
en ook daarvoor aan de oevers der Boven-Sara-
macca een boomsoort, die veel geleek op de Pen-
dare en die afgetapt was. Een 40 liters melk is me-
degenomen naar de stad, tot verder onderzoek.

Wij verzuimden nog mede te deelen, dat door de
grote vochtigheid van de lucht slechts weinig
foto's op den Hendriktop konden worden genom-
men. Slechts twee keer klaarde de lucht iets op,
zoodat de lijnen van de Wilhelminaketen en het
v. Asch v. Wijk-gebergte, zoomede de bovenloop
der rivier zichtbaar werden. Van die oogenblikken
werd gebruik gemaakt om een aantal foto's te
nemen.

De heer Gonggrijp aanvaardde de terugreis op 16
Maart naar een lager kamp ter aftapping van mon-
sters melksap en de heer Stahel drie dagen later.
Nog vóór men terug was in de Saramacca, ontving
men het treurig bericht, dat een der Boschnegers,
die gehuurd waren om de expeditie terug te bren-
gen, uit zijn boot gevallen en verdrinken was.
Daar alle Boschnegers kunnen zwemmen, vermoed-
men, dat de man een soort toeval heeft gekregen.
Hij viel plotseling uit de boot en kwam geen oog-
blik meer boven. Eerst drie dagen later werd het
lijk opgevischt. Dit ongeval bracht de Boschnegers
zoo van streek, dat niemand meer bereid was om
de expeditie te begeleiden voordat het lijk gevon-
den en begraven was. Na vier dagen wachten ver-
klaarden de reizigers, dat zij het waarnemend
Boschnegerhoofd Kinee aansprakelijk stelden voor
het niet nakomen der overeenkomst met het gou-
vernement betreffende het vervoer van reizigers,
in de eerste plaats ambtenaren, en dat alles wat
gebeurd was en verder gebeuren zou aan den gou-
verneur te Paramaribo gerapporteerd en ter be-
slissing zou voorgelegd worden. Dit maakte indruk.
Graman Kinee zorgde nu, dat er bootenlieden kwamen
en vergezeld zelf de heeren naar Paramaribo
met eenige zijner rijks grooten. Naarmate het Boschneger-
hoofd dichter bij de stad kwam, werd het
hem banger te moede. Vol berouw kwam hij hier
aan en in een plechtige zitting ten gouvernements-
huize heeft hij gisteren niet alleen volledige ex-
cuses aangeboden, maar ook de door den gouver-
neur opgelegde straf aanvaard, om de kosten voor
het gouvernement, die door het tijdverlies waren
ontstaan, te vergoeden uit zijn loon voor het ver-
voer der expedities.

Als een bewijs hoever de Boschnegers hun ex-
pedities in het binnenland voortzetten, kan nog
worden medegedeeld, dat tot in de streek der Tawa
sporen van bewerking van cederhout werden aan-
getroffen. Zij werken volgens eigen verklaring nog
hooger in de Toekoemoetoe.

Op de terugreis werd in het Boschnegerdorp
Kwattahede een bespreking gehouden met de
Boschnegerhoofden betreffende houtbewerking.
Natuurlijk kon daarbij de eeuwige „Kroetoe”
(raadszitting van ouderen) niet ontbreken. In deze
kroetoe werden goede diensten bewezen, zoowel
voor de vertolking als anderszins, door twee in-
landsche zendelingen der Broedergemeente, de hee-

HESSELS & MAK'S
Valeriusstraat 44 - DEN HAAG - Tel. H. 3730

1ste klas Fabrikaten Confectieschoeisel
Huis 1ste rang voor Luxe-
en Orthopaedisch Schoeisel naar maat

Protectie van voornaamste H. H. Medici hier te lande

BREDA Bredasche Luxebroodfabriek BREDA
 Telefoon No. 72 **F. 't SAS** Lange Brugstr. 10
 Hofleverancier

beveelt zich beleefd aan voor de levering van alle soorten
BROOD, BESCHUIT, LUXEBROOD, BANKET,
ONTBIJTKOEK, KOEKJES, enz.

Alles eigen fabriikaat en van de beste grondstoffen vervaardigd.

Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
 Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM

Holland-Nederlandsch-Indië
 Vice-Versa

Agenten: MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
 AMSTERDAM—ROTTERDAM. 156

rooft het bestuur van een leidende kracht. Moge zijn opvolger de taak in zijn geest voortzetten.

Aan de N. R. Ct. van 11 Mei, ochtendblad A, ontleenen wij het volgende:

„Naar aanleiding van het bericht over de nieuwe behandeling van lepra met de ethylesters van chaulmoogra-olie, schrijft dr. van Schouwen te Bandoeng aan de Preangerbode:

Het kan zijn nut hebben, dat ik u mededeel, dat dit praeparat in den handel is gebracht door de firma Burroughs Wellcome & Co. te Londen onder den naam van „Moogrol”. Het werd sinds November 1921 door mij op twee leprapatiënten toegepast en met succes.

Officier van gezondheid 2e kl. O.-I. leger dr. H. C. Bär, die bij de landmacht in West-Indië wordt gedetacheerd, is bestemd voor Suriname.

Universiteit te Amsterdam: Bevorderd tot doctor in de geneeskunde op proefschrift: Critisch onderzoek over eenige objectieve methoden ter bepaling van de prognose bij kindertuberculose, de heer S. B. de Vries Robles, geb. te Paramaribo.

Curaçao.

Begroting 1923.

Hoewel wij eenige algemeene beschouwingen over de begroting voor 1923 tot later willen uitstellen, omdat wij daarvoor nog niet alle beschikbare gegevens hebben kunnen nagaan, willen wij eenige onderdelen reeds nu naar voren brengen. Het Voorloopig Verslag van den Kolonialen Raad geeft ons daartoe stof. Wij behandelen deze punten telkens afzonderlijk.

Ambtenaarsalarissen.

De K. R. verdedigt zich tegen het verwijt van traagheid in de behandeling der thans ingetrokken ontwerp-verordening. Met de beraadslagingen in de afdelingen zijn enkele maanden gemoeid geweest. Over het voorstel van den Gouverneur wordt geen woord gezegd. De Raad biedt een eigen voorstel aan. Wij hebben dit voorstel, dat als bijlage bij het V. V. gevoegd is, nog niet ontvangen en hopen daarop dus later terug te komen. De beginselen, waarvan de Raad is uitgegaan, zijn:

1. Verhoging van inkomsten is een algemeene wenschelijkheid, doch in de lagere betrekkingen een vereischte.

2. Loon naar arbeid: dus geen verschil tusschen gezinshoofd en niet-gezinshoofd; ook geen afzonderlijke bepalingen voor jeugdige krachten en geen toelage voor academische of daarmede gelijk te stellen opleiding, door welke laatste vage toevoeging trouwens voor misbruik en willekeur de deur wordt opengesteld, voornamelijk voor in de toekomst uit te zenden ambtenaren.

3. Een vast traktement in alle rangen: geen periodieke verhogingen, waardoor het onmogelijk is voor de toekomst een goed overzicht van het totaal der traktementen te krijgen.

Als bezuinigingsmaatregelen worden voorgesteld: verlenging der kantooruren, inkrimping van personeel en afschaffing van alle functies, die bij een zeer voorzichtig en economisch beheer niet bepaald geboden zijn, met eerbiediging van verkregen rechten. Nu zijn er 500 ambtenaren op 53000 inwoners.

Indien het voorstel van de Afdelingen wordt aangenomen, behouden alle ambtenaren het inkomen, dat ze nu hebben, d.w.z. het gestelde salaris vast en het eventueel verschil als toelage wegens gemis van inkomsten.

Openbare Werken.

„Algemeen wenschte men van de gelegenheid, dat er een vacature voor het ambt van Directeur

C. P. A. NICOLAI
 DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
 hoek Valeriusstraat. 177

Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
 Raime keuze. Nieuwste Modellen.

Wafelfabriek • Dessertwerken
D. L. SCHEEPMAKER
 HAAG (Holland).

Iets voor Fijnproevers.

Vraagt bovenal

SCHEEPMAKER's Fijne Wafels en Dessertwerken

SCHEEPMAKER .. HAAG

BESCHIKBAAR.

F. B. SCHOEMAKER
 ENGELSCH KLEERMAKERIJ
 29 Westeinde, 's-Gravenhage, Tel. H. 6252

Koopt, wanneer U repatrieert, Uwe Europeesche Kleding NIET in Indië of tijdens de reis. Wij kunnen U onmiddellijk na aankomst in Holland voorzien van het allernieuwste en 't beste.

Dames Afdeling-Bontwerken

BESCHIKBAAR.

Tagore's
 Opvoedingsidealen

door NOTO SOEROTO

Met 5 illustraties

Prijs . . . f 2.20

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren en bij de Uitgeefster

. . . Een boekje, als een vreemde bloem, waaraan wondere geuren ontzweven, deze idealen van Tagore over opvoeding, in het stille woudheilighdom van Shanti Niketan opglanzend, dat stille oord, waar de vrede zelve schijnt te wonen. Er ruischt iets in deze idealen, als de melodie van een lied, in vreemde taal gezongen, dat heel uit de verte tot ons komt, ons dwingt tot stilstaan, tot luisteren; dat ons ontroert met een zonderlinge ontroering, half genot, half smart . . . (ELISE SOER in „De Tijdspiegel”).

Uitgave van „Hadi Poestaka”

Boekhandel en Uitgeversmaatschappij

Prinsestraat 47

Den Haag

Tel. H. 474

ren Nelson en Krolis, die aan de Boven-Saramacca gevestigd zijn.

De heer van Ommeren diende in de Koloniale Staten het volgende voorstel in:

De ondergeteekende heeft de eer voor te stellen den Gouverneur de volgende inlichtingen te vragen:

Is het juist, dat in overweging is het minimum-salaris, 't welk aan niet-uitgezonden landsdienaren verlof aanspraak zullen maken, nog verder ingedurigen dienst, te verhoogen en wel zoodanig, dat de groep der landsdienaren, welke op dergelijk verlof aanspraak zullen maken, nog verder ingekrompen wordt?

Zoo ja, kan de gouverneur mededeelen, hoe hoog dat minimum gesteld zal worden?

Meent de gouverneur, dat zulk een besluit als bovenbedoeld billijk of in het belang van den dienst kan zijn?

Uit „De Surinamer”:

Verschenen is het overzicht van de opbrengst der voornaamste middelen. Hieruit blijkt het volgende:

De invoerrechten brachten in de eerste twee maanden ruim een ton minder op dan de raming, en bleven ruim 15 mille beneden de opbrengst van 1921 over hetzelfde tijdperk.

De koloniale vaartuigen brachten 41 mille minder op dan de raming en bleven 14 mille beneden de opbrengst van 1921.

De spoorwegen brachten 15 mille minder op dan de raming en bleven 5 mille beneden de opbrengst van 1921. Over de inkomstenbelasting laat zich natuurlijk nog niets zeggen.

Bemoedigend zijn deze cijfers niet.

Voor al als men bedenkt, dat de aangegeven middelen behooren tot degene, welke de gouverneur in zijn begroting noemde „de bronnen van inkomsten, waarin de toestand van handel en particulier bedrijfsleven zich in 't algemeen plegen te weerspiegelen en welke als 't ware den aanwijzer vormen van 's lands economischen toestand.”

Uit „Neerlandia” van Mei:

Dank zij het bestuur en vooral de onvermoeide werkkraft van den heer Fred. Oudschans Deniz, die, waar hij ook ter wereld vertoefde, steeds een deel van zijn tijd voor de bevordering onzer belangen afstond, blijft deze groep op peil. Door populaire lezingen wordt de ontwikkeling der bevolking bevorderd. Ook droeg het bestuur in 1921 door de uitgave van die lezingen bij tot het wekken van belangstelling in de geschiedenis der kolonie. Voorts verscheen het werkje „De vestiging van de Nederlandsche Kolonisten in Suriname herdacht”.

Daar het Moederland nog altijd, ondanks de aansporingen van het Suriname-Studie-Syndicaat in gebreke blijft krachtig de ontwikkeling van Suriname ter hand te nemen, was het goed gezien door middel van een film, het moderne aanschouwingsmiddel, wederzijdsche belangstelling te wekken en te onderhouden. Zoo kon in Paramaribo door bemiddeling van het Groepsbestuur de „Zegetocht der Koningin” genoten worden en zal nu Nederland land en volk van Suriname in beweging en bedrijvigheid kunnen zien. Het bestuur verleende zijn medewerking voor de opnemingen en de film is eigendom geworden van het Alg. Ned. Verbond. Een voorbeeld ter navolging voor andere Koloniën en stamgebieden. Ook gaat Suriname voor, waar het geldt het op peil houden en uitbreiden van het ledental en het verhoogen der inkomsten, want goede groeps-kassen komen de kas van het hoofdbestuur ten goede.

Een woord van erkentelijkheid past hier aan den heer mr. J. J. W. Eekhout voor de wijze, waarop hij het voorzitterschap der groep eenige jaren heeft waargenomen. Zijn vertrek naar Nederland be-

Zeebaboe's en Jongens
 beschikbaar.

Te bevragen in „PERSINGGAHAN”

Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

Bevelen ons beleeft
aan voor levering
van alle soorten
Brandstoffen

N.V. Brandstoffenhandel v.h. F. BREURE & ZON
Telefoon M. 1880 en M. 3331
Waldeck Pymontkade 88 - Den Haag

Stookt onze
1^e soort
Turfbriketten

Fransche manoeuvre gezocht om de onbaatzuchtigheid van het beleid van Lloyd George in verdenking te brengen. Dit alles was wel geschikt om de wereld een oogenblik in den waan te brengen, dat het petroleumvraagstuk te Genua tot een overwegend belang aangroeide. Die invloed heeft het niet gekregen; de reactie is spoedig gekomen. De directeur-generaal van de Koninklijke, Deterding, stortte olie op de golven: zijn maatschappij denkt er niet over zich te verrijken met eigendom van anderen. Volgens Boyle, de geautoriseerde vertegenwoordiger van de Shell te Genua, zijn wel onderhandelingen over petroleumconcessies gevoerd, doch *obor* de conferenties van Cannes. De particuliere onderhandelingen willen niet tegen de officieele ingaan; zij zijn integendeel juist opgeschort geworden toen bekend werd, dat de diplomatie er zich toe zet het Russische probleem te Genua op te lossen. Misschien is deze fiere opvatting niet zoo royaal als ze lijkt. Leslie Urgerhart, de voorzitter der groote combinatie van Siberische mijnen toch, heeft in de *Financial Times* een uiteenzetting gegeven, die aan de betekenis der Russische petroleumbronnen heel veel afbreuk doet. Hij geeft cijfers om zijn conclusies te steunen, die als volgt zijn: 1°. dat de Russische petroleumvelden niet in staat zijn petroleum uit te voeren; 2°. dat, om de productie te herstellen, zelfs tot het lage niveau van 1917, vijf jaren om het verzuimde in te halen en het boren van nieuwe putten noodig zullen zijn; 3°. dat dit een uitgave noodig zal maken van niet minder dan £ 20 millioenen, behalve de hooge kosten, die noodig zijn om de bedrijven weer in hun vroegeren toestand te brengen, en 4°. dat, zelfs als het productie-niveau van 1917 is bereikt, de verbetering van het Russische transportwezen en de industrieën de geheele inkomsten zullen verslinden en dat nog voor lange jaren Rusland importeur, en niet exporteur van petroleum zal zijn.

Zij, die de beschikking over hun oude petroleumbezittingen willen hernemen, zullen zich daarom moeten voorbereiden op zware uitgaven. De exploitatie van nieuwe concessies zal bij de huidige nationale en economische verworping in Rusland nog gevaarlijker zijn.

Sedert zijn berichten van, naar verluidt aangestoken, branden van de putten te Bakoe en bij Chokand opnieuw wat komen afdingen op de fabelachtige waarde van den Russischen olieschat.

Daar Tsjitsjerin, noch zijn medeaafgevaardigden, de verspreide geruchten over het sluiten van een overeenkomst tegengesproken hebben, hebben de Sowjet er vermoedelijk voordeel ingezien de aanvankelijk hoog opgaande beweging niet tegen te gaan, maar de troef, welke zij hierdoor gemeend hebben in handen te krijgen, heeft haar waarde verloren.

Dat de petroleummaatschappijen waakzaam zijn gebleven en nog waakzaam blijven is te verklaren; in de politiek, nietwaar, moet men op zijn hoede blijven, zelfs als een deskundige komt verklaren, dat 't eigenlijk niet meer de moeite waard is.

Intusschen staren zij zich niet blind op het onbereikbare. De Bataafsche heeft haar werkzaamheden in Djambi krachtig aangevat. De Koninklijke richt vermeerderde activiteit op Mexico, zegt men.

Ook in andere deelen van de wereld is verlevendigde actie voor de petroleumproductie; zoo werd dezer dagen nog de aandacht gevestigd op de oprichting van de Argentine Oilfields Ltd., ter ontginning van velden in 't Argentijnsche Cerro Letona-district.

Hooge reizigers.

Al kost het vele reizen van gekroonde hoofden en hoogwaardigheidsbekleeders enorme sommen, die, bij de heersche financiële moeilijkheden, voor andere doeleinden zoo opperbest bruikbaar lijken, blijkaar blijven de regeeringen er groote betekenis in zien voor de goede verstandhouding van de staten onderling en van de van elkander verwijderde deelen van een rijk.

Japan zond zijn kroonprins naar vrijwel alle bevriende hoven. De prins van Wales is op de terugreis van zijn tweeden grooten rondgang naar de overzeesche gewesten, waarbij ook aan Japan en de Philippijnen een beurt is gegeven. In afwachting van zijn thuiskomst, was het Britsche koningspaar te gast in België. Het Belgische koningspaar stelt achtereenvolgens het meerendeel der hoofdsteden van de bevriende landen aan de beurt, veelal per vliegtuig. Millierand, de President der Fransche republiek, heeft een politieke reis langs de Fransche landen op Afrika's noordkust volbracht en tevens bezoeken de Fransche bevelhebbers, die hoofdfiguren in den grooten oorlog zijn geweest, in officieele opdracht, tal van landen in de andere werelddeelen.

Nog zijn dezen niet allen terug, of er is alweer een nieuw plan uitgewerkt. Z. M. Khai Dinh, keizer van Annam, komt in 't laatst van Juni, met den kroonprins Sinh Thuy, de koloniale tentoonstelling te Marseille bezoeken en brengt dan natuurlijk ook een plechtig bezoek aan Parijs.

Volgens de traditie, verlaat een keizer van Annam zijn

hoofdstad niet dan voor ceremoniën, die aan zijn waardigheid verbonden zijn. Frankrijk ziet daarom te meer een bewijs van groote gehechtheid in het, naar men verzekert, door den vorst zelf genomen initiatief tot dit bezoek.

De vliegtocht om de wereld.

Majoor Blake denkt 24 Mei voor zijn vliegtocht om de wereld te vertrekken. Zijn reis wordt verdeeld in vier stadiën en op elk daarvan zal hij een ander vliegtuig gebruiken. Van Londen naar Calcutta gebruikt hij een driepersoons Haviland met 230 P.K. motor. Te Calcutta stapt hij over in een Favrey-zeevliegtuig met een motor van 330 P.K. Daarmee vliegt hij over Rangoon, Bangkok, Saigon en Hongkong naar Japan, de Aleoëten, Alaska en Vancouver. Te Vancouver stapt hij weer in een Haviland en vliegt dan over Winnipeg, Chicago en New-York naar Newfoundland. Te St. John gaat hij weer over in een Favrey-zeevliegtuig met twee motoren van 360 P.K. Dan vliegt hij over Groenland, IJsland en Far-oër naar Schotland en naar Londen terug. Hij rekt drie maanden voor de geheele reis.

Kolonel Broome zal den tocht meemaken, voor de wetenschappelijke waarnemingen.

Versterking van 't Britsche element in Australië.

De oorlog heeft een groote slachting gebracht onder de onstuimige jonge Australiërs, die op verschillende fronten gestreden hebben. 't Gemis aan die duizenden wordt in Australië sterk gevoeld. Engeland heeft daarentegen werkeloozen en werkwilligen. Dit heeft er toe geleid, een 6000-tal uitgezochte jongelui uit het moederland naar Zuid-Australië te zenden. De eerste groep van 135 is dezer dagen vertrokken.

In Maart werd door den eersten minister van Zuid-Australië, H. N. Barwell, een oproep aan de Engelsche jongelingschap gericht en eene week daarna waren er reeds 20.000 aanmeldingen.

Voor alle 135 jongelui, die als eerste groep vertrokken, is aan de overzijde reeds een plaats op een boerderij, door de Australische regeering uitgezocht. De jongelui zijn van 15 tot 18 jaar. In beginsel gaan zij als blijvers.

Mededeelingen.

**Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:
WERKKRACHTEN TEN BEHOEVE DER
KOLONIËN.**

Oost- en West-Indische werkgevers hier te lande worden uitgenoodigd om, wanneer in de vervulling van betrekkingen moet worden voorzien, hiervan mededeeling te doen aan het Informatiebureau der Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag.

**Van het Koloniaal Landbouwmuseum te Deventer
en Aldeeling Deventer:**

LEZING van *Dr. A. Schulte im Hofe*, onderzetter van de Deutsche Kolonialgesellschaft, te Berlijn, op *Maandag 22 Mei e.k.*, des avonds te *half acht*, in het gebouw van de Middelbare Koloniale Landbouwschool, Brinkgreverweg, te Deventer.

Onderwerp: Zwanglose Mitteilungen über den vormaligen deutschen Kolonien, die Einrichtung des Schulwesens für die Eingeborenen und die Verbreitung des Kolonialen Gedankens in Deutschland.

*De wnd. Secretaris,
A. F. WEHLBURG.*

**Van het Informatie-Bureau:
(Heulstraat 17, Den Haag).**

VOOR DEN INDISCHEN DIENST ZIJN BESTEMD:

T. D. Pik, Vijverhofdwarstraat, Rotterdam, als machinist bij den Dienst der Staatsspoor- en Tramwegen;
Mej. M. A. L. S. Scherius, Hollanderstraat 95, Den Haag, als onderwijzeres;
Mej. Mr. A. C. Meijer, te Deventer, en mej. Mr. E. M. Klaassen, Valkenboschlaan 83a, Den Haag, beiden als Bureaujuriste.

**UITZENDING VOOR DEN NEDERLANDSCH-INDISCHEN
STAATSDIENST.**

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's lands dienst in Nederlandsch Oost-Indië, waarin moet worden voorzien door

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

**Geregelde mail, passagiers- en
vrachtgoederendienst**

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Merken MOLEN
Huishoud-Kwaliteit
Blikgroenten
Zeer voordelig door goede vulling met prima groenten
Geconcentreerde Soepen
Een Literblik geeft 1½ Liter krachtige en geurige soep
**TIELEMAN & DROS
LEIDEN**

BESCHIKBAAR.

**Naamlooze Venneotschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming**
voorheen P. J. JANSEN.
Eenig adres: **Koninginnegracht 10.**
(over Hoofd-Ingang Dierentuin)
te 's-Gravenhage.

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

**Auto's voor Trouwgelegenheden
... .. en Maand-Auto's**

Dag en Nacht geopend

BESCHIKBAAR.

Zijt Gij Abonnè

van het rijk Geïllustreerde
Maandblad

**NEDERLANDSCH INDIË
OUD EN NIEUW**

Zoo niet, vraag dan gratis proefnummer
aan bij de Administratie

Nobelstraat 20 Den Haag

Telefoon H. 474 Telefoon H. 475

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 21

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadlooze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNST SPELPIANO'S
ORGELS**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het gereedmaken voor de TROPEN

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG
BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

**N.V. Gogarn's Meublereing-MU
V/H LE COINTRE & CO.**

Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Tapijten

Modelhuis: Noordeinde 64
'S-GRAVENHAGE - TEL. H. 8088

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM”
Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

BESCHIKBAAR.

OLYMPIA THEATER
Prins Hendrikplein 3 - Tel. M. 814

Elken Vrijdag nieuw afwisselend programma.

Doorlopende Voorstelling, aanvang 8 uur.

Plaatsbespreking kan per telefoon geschieden.

**N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL**

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE
Noordwal 4, Tel. 2461

Filiaal: ARNHEM
Eusebiusv. singel 1a, Tel. 195

uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

Ambtenaar bij de rechterlijke macht (Doctorandi in het Nederlandsch recht of in de Nederlandsche rechtswetenschap, die geslaagd zijn in het examen bedoeld bij art. 141, 2de lid, der Hooger-onderwijswet).

Ambtenaar bij den bureaudienst (Doctorandi in het Nederlandsch recht of in de Nederlandsche rechtswetenschap).

Leeraren in de Nederlandsche taal.
Leeraren in de wis- en natuurkunde. K. V.,
Leeraren in het teekenen (akte Mg),
Leeraren in de geschiedenis,
Leeraren in de aardrijkskunde,
Leeraren in de plant- en dierkunde, allen volledig bevoegd.

Civiel-ingenieur bij het middelb. techn. onderwijs.
Onderwijzer(es) bij het openbaar lager onderwijs.

Onderwijzer met de hoofdafke en lagere akte wiskunde voor het meer uitgebreid lager onderwijs.

Onderwijzer bij het landbouwonderwijs.
Stenografen ten behoeve van den Volksraad.

Twee directrices bij de militaire hospitalen.
Verpleegster 1ste klasse bij het krankzinnigenwezen.

Verpleegster 1ste klasse voor de militaire hospitalen.
Verpleger 1ste klasse voor de militaire hospitalen.

Verpleegster 1ste klasse voor de operatiezaal.
Landbouwleeraar (landbouwkundig ingenieur).

Veearts bij den burgerlijken veeartsenijkundigen dienst.
Opzichter van den waterstaat en de burgerlijke openbare werken en voor de landsgebouwen (gediplomeerden).

Bij den dienst der Staatsspoorwegen (in tijdelijken dienst):
Opzichter werkplaats voor afd. locomotiefstelplaats en afd. rij- en voertuigbouw en afd. instrumentmakerij.

Bij den dienst der Staatsspoorwegen (in tijdelijken dienst):
Technicus voor electro-zwakstroom.

Gouvernements-accountant in vasten dienst.
Adjunct-gouvernements-accountants in tijdelijken dienst.

Zij, die voor uitzending tot een dezer betrekkingen in Nederlandsch Oost-Indië in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 9de Afdeling, onderafdeling B, van het Ministerie van Koloniën.

Mutaties van 10 tot 17 Mei 1922.

Nieuwe Leden.

L. de Kroon, Cap. Majoor N.-I. L., Breda, Teteringen, Baronielaan 108, f 5.

F. F. Milius, 1ste Luit. Inf. N.-I. L., Zeist, Prins Hendriklaan 19, f 5 (afd. Utrecht).

Von der Heydt-Kersten's Bank, Amsterdam, Keizersgracht 520/522, f 10.

Mej. M. C. van Peski, Rotterdam, Schiedamsche Singel 44, f 5.

Nieuwe Begunstiger.

Dr. H. 't Hoen, Oud-Hoofdinsp. Burgerl. Veeartsenijkundigen Dienst O.-I., Utrecht, Stadhouderslaan 70, f 2.50.

Afschrijven.

Mr. I. J. Bloem, Den Haag, Stephensonstraat 32.

A. Lafeber, Den Haag, Nicolaas Tulpstraat 88.

Mevr. Wed. Lochman van Bennekom geb. v. d. Eenden, Scheveningen, Badhuisweg 58.

B. D. Ochse, Den Haag, Daguerrestraat 3.

Zurhaar, Den Haag, Daendelsstraat 80.

Mr. W. A. Engelbrecht, Oud-Lid Raad van Indië, Den Haag, Koninginnegracht 63 (overleden).

E. J. Keizer, Onderwijzer, Weltevreden.

J. Zelvelder, Adm. Pajja Bakong, Deli, Bindjeij.

Mej. A. van Eijle, Hoofdverpleegster O.-I., Velseroord, Willebrordstraat 68.

Mevr. van Helden geb. Westpalm van Hoorn, te Doorn.

Adresveranderingen.

H. C. F. Geij van Pittius, Generaal-Majoor, van: Archimedesstraat 84 naar: Madurastraat 14.

H. J. Vermeer, Oud-Kapt. N.-I. L., Den Haag, van: 1ste v. d. Boschstraat 91 naar: Jan van Riebeeckstraat 43.

Mevr. E. Hijmans-Kann, Den Haag, van: Laan van Meerdervoort 91 naar: Rionwstraat 208.

Mr. J. W. Ramaer, Den Haag, van: Laan van Meerdervoort 9 naar: Stadhouderslaan 11.

L. G. Feekes, Chemiker, van: Koeta-Radja naar: Wono-redjo, Pasoeroean.

G. B. C. Feekes, Kapitein Inf., van: Koeta-Radja naar: Bandoeng, D. v. O.

Mej. W. van Hoorn, van: s.f. „Boedoeran”, Besoeki, naar: Oosterbeek, van Toulon van der Koogweg, f 5 (afdeling Arnhem).

**Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
AMSTERDAM.**

Passagiers- en Vrachtdienst
van Amsterdam via Southampton, Genua, Port-Said naar SABANG, BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA, SEMARANG en SOERABAJA, vice versa.

Mr. A. W. ten Bosch, Voorzitter Landraad, van: Meerdervoort 187, f 5.

H. Altmann, Oud-Resident, van: Rotterdam, Virulyplein 3, naar: Malang.

J. Boes, Off. v. Gez., van: Weltevreden naar: Koeta-Radja.

Dr. H. Jakobs, Off. v. Gez. 1ste kl., van: Magelang naar: Djokdja.

A. J. W. Harioff, Lid Raad van Indië, van: Solo naar: Weltevreden.

J. B. Ruzius, Oud-Onderwijzer, van: Makassar naar: Bandoeng.

W. H. Sonius, 1ste Luit. Inf., Soerabaya, van: Bangloerpark 10 naar: van Heutszstraat 5.

Mej. K. Swerns, Onderwijzeres, van: Weltevreden, D. v. O. naar: Menado.

H. A. Haas, van: Apeldoorn, Bas Backerlaan 12, naar: Nijmegen, van Welderenstraat 86, f 5.

Mevr. Wed. G. H. Boelhouwer-v. d. Meer, van: Bendoeng, Batang Sawah, naar: Den Haag, Laan van Meerdervoort 163, f 6.

J. Blok, Controleur B. B., van: Weltevreden, Dep. B. naar: Den Haag, Daguerrestraat 40.

F. Mollinger, Luit. Inf., van: Den Haag, van Beuningstraat 90, naar: Bandoeng, D. v. O.

N. Waalewijn, Luit. Art., van: Den Haag, Valkenboslaan 80, naar: Bandoeng, D. v. O.

Th. J. Heitink, Luit. Art., van: Den Haag, Joh. Camphuysstraat 294, naar: Bandoeng, D. v. O.

J. C. Borgen, Luit. Inf., van: Utrecht, Voorstraat 150, naar: Bandoeng, D. v. O.

M. A. M. Bouman, Luit. Inf., van: Breda, Teteringeparkstraat 22, naar: Bandoeng, D. v. O.

C. O. Heuvelink, Den Haag, van: Stadhouderslaan naar: Waldeck Pyramontkade 116.

H. J. Jansen, Controleur B. B., van: Ambon naar: Zwolterpelkwijkpark 12.

J. M. Nolen, Luit.-Kolonel Inf., van: Bandoeng, D. v. O. naar: Malang.

H. Ludeling, van: Apeldoorn, Bloemheuvellaan 35c, naar: Muiderberg, Nienhuys-Ruijskade 88.

W. F. K. Verhooff, Gezaghebber B. B., van: Den Haag, Regentesselaan 146, naar: Rotterdam, Speelmanstr. 122, f 5.

W. van der Zijl, van: Amsterdam, Valeriusstraat 251, naar: Den Haag, Anna van Buerenstraat 219, f 2.50.

H. M. Lublink Weddik, Ass.-Resident, van: Zuid N.-G. naar: Amsterdam, Hendrik Jacobsstraat 2, f 5.

S. A. Blok, Ingenieur B. O. W., van: Bilthoven, Prins Hendriklaan 6, naar: Weltevreden, Dep. B. O. W.

Mr. C. de, Wijs Rechterlijk Ambtenaar, van: Utrecht, Oude Gracht 341, naar: Weltevreden, Dep. v. Justitie.

P. J. J. Mertens, Hoofd H. I. S., van: Poerwokerto naar: Den Haag, Emmastraat 163, f 5.

P. E. Maier, Dir. Off. v. Gez. 1e kl., Den Haag, van: Copernicusstraat 87 naar: Sweelinckstraat 62.

Mevr. M. ter Horst geb. de Boer, van: Den Haag, van Boetzelaerlaan 81, naar: Scheveningen, Badhuisweg 37.

P. A. L. Eggermont, Onderwijzer, van: Clinge naar: Den Haag, Copernicusstraat 50, f 5.

A. J. Maas, Kapitein Art., van: Vliegkamp Soesterberk naar: Delft, f 5.

L. Livain, Onderwijzer, van: Maastricht naar: Weltevreden, Dep. van O. en E.

Opgave van Leden der Vereeniging „Oost en West” die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische Talen, Staats- en Strafrecht.

A. H. J. G. WALBEEHM, Witte Rozenstraat 54, Leiden. — Javaneesch. — Maleisch.

Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstelling van Ned. O.- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaneesch. — Maleisch.

J. J. F. SCHREUEL, Gepens. Assistent-Resid., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal en letterkunde.

A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (grammatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.

H. J. VERMEER, Jan van Riebeeckstraat 43, Den Haag. — Maleische omgangstaal voor de praktijk.

A. LAFEBER, Doctorandus in de Indische Letteren, Nicolaas Tulpstraat 88, Den Haag. — Beginselen van Sanskrit, Pali; van Arabisch en Perzisch; verder Vergelijkende Taalkunde der Maleisch-Polynesische talen; Oud-Javaneesch, Javaneesch, Madoereesch, Soendaneesch, Balineesch, Maleisch, Bataksch, Atjehsch, Boegineesch en Makasaneesch.

Rotineesch, Tontemboansch.

Leden, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage en Secretaris afdeling Den Haag Laan van Meerdervoort 187.

SCHRIFTELIJKE KNIPCURSUS

Door een geroutineerd Coupeur, met meer dan 20-jarige praktijk (oud-leiding van de wereldberoemde „Professeur de Coupe” te Brussel) worden systematisch schriftelijke lessen gegeven (ook naar Indië) ter bekwaaming in het geven van een chique coupe aan Uw Dames- of Heeren- en Kinderkleding. Prijs 13 lessen f 12.-, per geheele cursus slechts f 45.- (voornitbetaling). Vraagt uitgebreide prospectus aan INSTITUUT VOOR SCHRIFTELIJKE LESSEN, Kapelstraat 3, APELDOORN. Na gunstig afgelegd examen wordt prachtig diploma uitgereikt.

N. BLOM - SCHEVENINGEN
 BEËEDIGD EXPERT
 Badhuisweg 33. Tel. 3 3029
 Inkoop van Paarlen, Brillanten
 :: en oude Indische Brillanten ::

H. S. VAN HASSELT, NOORDEINDE 94-94a, DEN HAAG
 HEEREN- EN DAMESKLEERMAKER
 Uitsluitend Engelsche Stoffen - Specialiteit Indische Uitrustingen

Vereeniging „OOST en WEST”.
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden. Ouders of Voogden van alle landaarden in Oost- en West-Indië, die gratis hulp wenschen voor het zoeken van kamers of kosthuizen, voor afhalen van boord, voor toezicht op de studie, voor beheer van gelden, enz. ten behoeve van hun kinderen of pupillen, kunnen zich — onder opgave van de noodige gegevens — wenden tot het Bureau der Gedelegeerden der Studie-Commissie. Adres: Prins Mauritsplein 23, Den Haag.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. H. 4519, Bureau-uren 10—12 v.m. en 2.30—4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichtingen zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag. Gelegenheid voor Studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië tot logeeren, koffiedrinken en dineeren; logeeren f 1.50, noenmaal f 0.75 en diner f 1.—. Aanvragen te richten aan den heer J. C. HIETINK, Directeur.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan”, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoondienst in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- d. Emancipatie-Toespraak door TH. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.04.
- e. „Ontwaakt”. Ter nagedachtenis aan CORN. W. BLIJD, door TH. A. C. COMVALIUS te Paramaribo. Prijs: f 1.50.

N.B. Beleefd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het INFORMATIE-BUREAU, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Solo, residentie Soerakarta, Java.

Afdeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

Muziek- en Zanglessen.	Lessen in Machineschrijven en Stenografie.
Teeken- en Schilderlessen.	Dame als Hoofd — of Hulp in de huishouding.
Lessen in Moderne Talen.	Kinderjuffrouw in Indië.
Fransche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.	Indische Massage en Manicure, uitsluitend voor Dames en Kinderen.
Opleiding admittie examen H.B.S. en Gymnasium.	Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.
Schrijf-, Type- en Vertaalwerk.	

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag.
 Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de Opvoeding van kinderen, omtrent Hotels, Pensions, Inrichting, Medische Hulp, Onderwijs, enz.

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
Kristal - Porselein
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ., uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland” te Gouda. 109
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
 Garantie voor gave overkomst.

BESCHIKBAAR.

N.V. Vereenigde Bakkerijen
DE HAAGSCHE BROODFABRIEK
 en
DE OUDE VETTE HEN
 Telefoon MARNIX 3820 Telegr.-Adres THEARIO
 Fabriek en Kantoor:
Bilderdijkstraat 139
LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK
 met speciale afdeling
BANKETBAKKERIJ.
 Eigen winkels in alle deelen der stad.
 Onder contrôle van het Station voor Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

Uitsluitend eerste klasse
MUZIEKINSTRUMENTEN
 SNAREN, enz.
 Inruilen en Repareeren
LANSBERG'S Muziekhandel
 Schoolstraat 23 - DEN HAAG - Tel. H. 7324

N.V. Autogarage „CITO”
 SCHENKWEG 7 - TEL. B. 804
 's-GRAVENHAGE
Luxe Verhuur-Auto's

Instituut W. G. TAANMAN
 de Perponcherstraat 101—103 's-Gravenhage
 Afd. A. Opleiding voor eindexamen H. B. S. 5-j. c. Inst. voor de Marine, Milit. Acad., Cand. O.-I. amb.
 Afd. B. Opleiding voor Cadettensch., Zeevaartsch., Middelh. Kol. Landbouwsch., Machinistensch., enz.
 Afd. C. Lager Onderwijs voor Leerl. van af 6 jaar. Opl. 1ste kl. Gymn. en H. B. S.

**Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.**

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 778.

**Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.**

L. C. JACOBI
's-GRAVENHAGE SOERABAYA
Regentesselaan 123, Tel. M. 1403

Wendt U voor
**Koop, Huurkoop, Verhuur
Inruilen, Repareeren, Stemmen
Transport**
tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het
meest bekende adres.
GROOTSTE voorraad, BESTE merken.

Wereldmerk IBACH.

J. P. C. NICOLAÏ & ZONN
HOF-KLEEDERMAKERS
Dr. Kuiperstraat 2 Tel. N. 3146
's-GRAVENHAGE
Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers

JAAR-ABONNEMENT
franco per post of bij den Boekhandel (bij vooruitbetaling)
f 10.40

KWARTAAL-ABONN.
f 2.60

WEEK-ABONNEMENT
20 cent

ADVERTENTIE-TARIEVEN
AAN TE VRAGEN BIJ
DE ADMINISTRATIE.

BUREAUX-ADMINISTRATIE
PRINSESTRAAT 47
(HOEK JUFFR. IDASTRAAT)

„DE WERELD IN BEELD” is het rijkst geïllustreerde weekblad van Nederland; elk nummer bevat minstens 70 kiekjes uit alle landen.

Het stelt U in beeld op de hoogte van al het wereldgebeuren in de afgelopen week; bovendien geeft het een schat van afbeeldingen van al het bezienswaardige uit alle oorden der aarde.

De Hoofdredacteur, de gep. luit. H. C. C. CLOCKENER BROUSSON geeft er geregeld zijn „PENKRASSEN” van vroeger welbekend, en in de rubriek „UIT VEEL BEWOGEN DAGEN” vertelt hij er op zijn eigen boeiende wijze van zijn herinneringen uit de dagen der revolutie in Duitsland.

Voor den tekst hebben vele schrijvers van naam hun medewerking gegeven, o. w. HERMAN MIDDENDORP, THÉRÈSE HOVEN, CHARLES KRIENEN etc.

Proefnummers met fraaien omslag in kleuren zijn te verkrijgen aan alle kiosken en aan het bureau:
PRINSESTRAAT 47 — DEN HAAG.

A. SCHRÖDER & CO.
GROENMARKT 25-26 'S-GRAVENHAGE

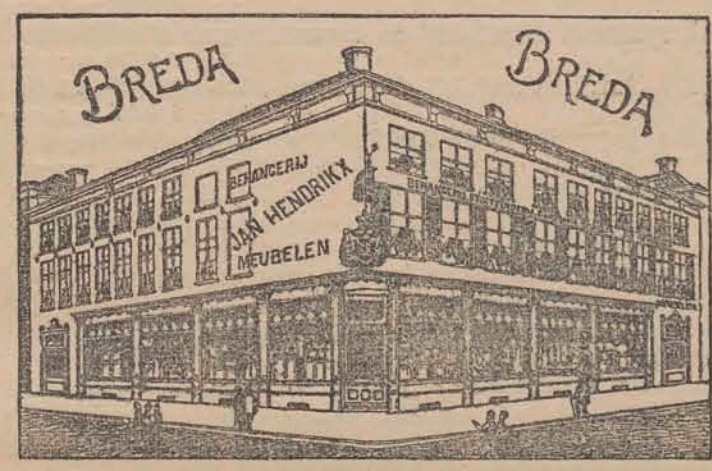
Vóór den Schoonmaak.

Bezoekt onze uitgebreide **Afdeeling op No. 28.**

VITRAGES - GORDIJNEN - CRETONNES

Alles op Bedden-gebied.

Wit-Lak-Meubelen voor Slaap- en Kinderkamer

Brengt een bezoek aan „Boeatan”
Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid

P. B. VAN MOORSEL & CO
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2393 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank
's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. G. COSTER te Winnipeg